EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleménye a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatról (COM (2005) 475 végleges)

(2006/C 47/12)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 286. cikkére,

tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre,

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 28. cikkének (2) bekezdése értelmében benyújtott vélemény iránti kérelemre,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

I. ELŐZETES MEGJEGYZÉSEK

Egyeztetés az európai adatvédelmi biztossal

1. A Bizottság 2005. október 4-i levelében elküldte az európai adatvédelmi biztosnak a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatot. Az európai adatvédelmi biztos ezt a levelet – a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdésében meghatározottaknak megfelelően – a közösségi intézmények és szervek részére történő tanácsadás iránti kérelemnek tekinti. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ezt a véleményt meg kell említeni a kerethatározat preambulumában.

A jelen javaslat jelentősége

2. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza a jelenlegi javaslat jelentőségét a természetes személyeknek a személyes adataik védelmére vonatkozó alapvető jogai és szabadságai tekintetében. Ezen javaslat elfogadása jelentős előrelépést jelentene a személyes adatok védelmének területén, amely különösen a személyes adatok védelmére szolgáló ellentmondásmentes és hatékony, európai uniós szintű mechanizmust igényel.

3. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a tagállamok közötti rendőrségi és igazságügyi együttműködés – mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fokozatos kialakításának egyik eleme – egyre növekvő jelentőséggel bír. A hágai program bevezette a hozzáférhetőség elvét a bűnüldözési információk határokon átnyúló cseréjének javítása érdekében. A hágai program értelmében a puszta tény, hogy az információ határokon lép át, nem lehet többé kérdés ([1]). A hozzáférhetőség elvének bevezetése a bűnüldözési információk cseréjének megkönnyítésére irányuló általánosabb tendenciát tükrözi (lásd például a hét tagállam által aláírt prümi egyezményt ([2]), valamint az információk és bűnüldözési operatív információk bűnüldöző szervek közötti cseréjének egyszerűsítéséről szóló kerethatározatra vonatkozó svéd javaslatot ([3])). A hírközlési adatok megőrzéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv közelmúltbeli európai parlamenti jóváhagyása ([4]) ugyanezen tendencia részét képezi. Ezek a fejlemények szükségessé teszik olyan jogi eszköz elfogadását, amely az Európai Unió valamennyi tagállamában – egységes előírások alapján – biztosítja a személyes adatok hatékony védelmét.

([1]) A program 18. oldala.

([2]) Egyezmény a Belga Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság és az Osztrák Köztársaság között a határokon átnyúló együttműködés megerősítéséről, különösen a terrorizmus elleni küzdelem, a határokon átnyúló bűnözés, valamint az illegális migráció terén. Prüm (Németország), 2005. május 27.

([3]) A Svéd Királyság kezdeményezése az Európai Unió tagállamainak bűnüldöző hatóságai közötti – különösen a súlyos bűncselekményekre, köztük a terrorcselekményekre vonatkozó – információ és bűnüldözési operatív információ cseréjének leegyszerűsítéséről szóló kerethatározat elfogadása céljából (HL C 281., 2004.11.18., 5. o.).

([4]) Az elektronikus hírközlési közszolgáltatások nyújtásával összefüggésben feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslat (COM (2005) 438 végleges) alapján.

4. Az európai adatvédelmi biztos rámutat arra, hogy az adatvédelem jelenlegi általános kerete ezen a területen nem elégséges. Először is, a 95/46/EK irányelv nem vonatkozik a személyes adatoknak a közösségi jog hatályán kívül eső – mint például az Európai Unióról szóló szerződés VI. címében meghatározott – tevékenységek során történő feldolgozására (az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése). Habár a legtöbb tagállamban a végrehajtási jogszabályok hatálya magánál az irányelvnél szélesebb és az nem zárja ki a bűnüldözési célú adatfeldolgozást, jelentős különbségek állnak fenn a tagállamok nemzeti jogai között. Másodsorban, az Európa Tanács 108. számú egyezménye ([1]) – amely valamennyi tagállam számára kötelező érvényű – a védelem tekintetében nem rendelkezik annyira részletesen, mint amit a 95/46/EK irányelv elfogadásakor elismertek. Harmadszor, e két jogi eszköz egyike sem veszi figyelembe a rendőri és igazságügyi hatóságok általi adatcsere sajátos jellemzőit ([2]).

Hozzájárulás magának az együttműködésnek a sikeréhez

5. A személyes adatok hatékony védelme nem kizárólag az érintettek számára fontos, de hozzájárul magának a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a sikeréhez is. E két közérdek több szempontból is összefonódik.

6. Szem előtt kell tartani, hogy az adott személyes adatok gyakran érzékeny jellegűek, és azokat a rendőri és igazságügyi hatóságok az egyes személyekkel kapcsolatos nyomozásaik eredményeként szerezték. Az ezen adatok más tagállamok hatóságaival való cseréjére vonatkozó készség nő, ha a hatóságot biztosítják az adott másik tagállamban meglévő védelem szintjéről. Az európai adatvédelmi biztos az adatvédelem fontos elemeként említi az adatok bizalmas és biztonságos kezelését, valamint az azokhoz való hozzáférés és későbbi felhasználásuk korlátozását.

7. A magas szintű adatvédelem biztosítja továbbá a személyes adatok pontosságát és megbízhatóságát. A rendőri és/vagy igazságügyi hatóságok közötti adatcsere során ezen adatok pontossága és megbízhatósága még fontosabbá válik, különösen azért, mert – a bűnüldöző hatóságok közötti egymást követő adatcserén és -továbbközvetítésen túl – az adatokat végül a forrásuktól távol, és a gyűjtés és felhasználás eredeti körülményeitől elszakadva dolgozzák fel. Az átvevő hatóságok általában nem rendelkeznek semmilyen ismerettel a további körülményekről, és teljes mértékben magukra az adatokra kell támaszkodniuk.

8. A személyes adatokra vonatkozó nemzeti szabályok harmonizálása a rendőrség és az igazságügy területén – beleértve az ezen adatok védelmére vonatkozó megfelelő biztosítékokat is – ösztönzőleg hathat a kölcsönös bizalomra és magának az adatcserének a hatékonyságára is.

Az adatvédelem elveinek, valamint a kiegészítő szabályoknak a tiszteletben tartása

9. Számos alkalommal hangsúlyozták jelen javaslat szükségességét és jelentőségét. A 2005. áprilisában Krakkóban tartott tavaszi konferencia során az európai adatvédelmi hatóságok nyilatkozatot és állásfoglalást fogadtak el, amelyben felszólítottak az adatvédelemre vonatkozó, a harmadik pillérhez tartozó tevékenységek esetében alkalmazandó új jogi keret elfogadására. Ennek az új jogi keretnek nem csak az adatvédelemnek a 95/46/EK irányelvben meghatározott elveit kell tiszteletben tartania az Európai Unión belüli egységes adatvédelem biztosításának a jelentősége miatt, hanem további szabályokat kell megállapítania a bűnüldözés sajátos jellegének figyelembevételével ([3]). Az európai adatvédelmi biztos üdvözli azt a tényt, hogy a jelen javaslat figyelembe veszi a következő kiindulópontokat: tiszteletben tartja az adatvédelemnek a 95/46/EK irányelvben meghatározott elveit és további szabályokat állapít meg.

10. Ezen vélemény azt elemzi, hogy az eredmény milyen mértékben fogadható el az adatvédelem szempontjából, kellő tekintettel a bűnüldözés területén megvalósuló adatvédelem sajátos jellegére. A szóban forgó adatok egyrészről gyakran rendkívül érzékenyek (lásd ezen vélemény 6. pontját), másrészről pedig erős a nyomás az ezen adatokhoz való hozzáférés irányában a hatékony bűnüldözés érdekében, amely magában foglalhatja személyek életének és testi épségének a védelmét is. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint az adatvédelmi szabályoknak meg kell felelniük a bűnüldözés jogos igényeinek, ugyanakkor védeniük kell az érintettet az indokolatlan feldolgozással és hozzáféréssel szemben. Az arányosság elvének betartása érdekében az európai jogalkotó megfontolása eredményének tükröznie kell a két – esetlegesen – ellentétes közérdek tiszteletben tartását. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos ismételten megemlíti, hogy e két érdek gyakran összefonódik.

Az Európai Unióról szóló szerződés VI. címével való kapcsolat

11. Végezetül meg kell említeni, hogy jelen javaslat részét képezi az Európai Unióról szóló szerződés VI. címének, az úgynevezett harmadik pillérnek. Az európai jogalkotó beavatkozása egyértelmű korlátokhoz kötött: az uniós jogalkotói hatáskörök korlátozása a 30. és 31. cikkben említett kérdésekre, korlátozások az Európai Parlament teljes körű részvétele nélkül zajló jogalkotási eljárás tekintetében, és korlátozások a bírósági felülvizsgálat tekintetében, mivel az Európai Bíróságnak az EUSz. 35. cikkében meghatározott hatáskörei nem teljes körűek. Ezen korlátozások a javaslat szövegének még alaposabb elemzését teszik szükségessé.

([1]) Az Európa Tanács Egyezménye az egyének védelméről személyes adataik gépi feldolgozása során, 1981. január 28.

([2]) Az Európa Tanács 1987-ben kiadta a személyes adatok rendőrségi felhasználásának a szabályozásáról szóló R (87) 15. számú ajánlást, amely azonban jellegénél fogva nem kötelező a tagállamok számára.

([3]) Lásd ugyanezen gondolatmenetet „Az Európai Adatvédelmi Biztos, mint a közösségi intézmények tanácsadója a jogalkotási javaslatok és a kapcsolódó dokumentumok tekintetében” (2005. március 18.) című dokumentumban, amelyet a www.edps.eu.int weboldalon tettek közzé.

II. A KÉRDÉSKÖR: A HOZZÁFÉRHETŐSÉG ELVE SZERINTI INFORMÁCIÓCSERE, ADATMEGŐRZÉS, VALAMINT A SIS II ÉS A VÍZUMINFORMÁCIÓS RENDSZER (VIS) SAJÁTOS KERETE

II.1. A hozzáférhetőség elve

12. A javaslat szorosan kapcsolódik a hozzáférhetőség elve alapján történő információcseréről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslathoz (COM(2005) 490 végleges). Az utóbbi javaslat célja a hozzáférhetőség elvének végrehajtása, és ezáltal annak biztosítása, hogy a valamely tagállam hatáskörrel rendelkező bűnüldöző hatóságai számára rendelkezésre álló információkat más tagállamok azonos hatóságainak is a rendelkezésére bocsássák. Ez a belső határok megszüntetéséhez vezetne az ilyen információk cseréje terén, mivel az információcsere az Unió egész területén egységes feltételek mellett zajlana.

13. A két javaslat közötti szoros kapcsolat abból ered, hogy a bűnüldözési információk nagymértékben tartalmaznak személyes adatokat. A bűnüldözési információk cseréjére vonatkozó jogszabályok nem fogadhatók el a személyes adatok megfelelő védelmének biztosítása nélkül. Amennyiben az európai uniós szintű beavatkozás a belső határok megszüntetéséhez vezet az ilyen információk cseréje terén, a személyes adatok védelme sem képezheti kizárólag a nemzeti jog tárgyát. Az európai intézmények feladatává válik a személyes adatok védelmének a biztosítása a belső határok nélküli Unió egész területén. Az EUSz. 30. cikke (1) bekezdésének b) pontja egyértelműen meghatározza ezt a feladatot, és az az Uniónak az alapvető jogok tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségéből (EUSz. 6. cikke) következik. Továbbá:

   – A jelen javaslat 1. cikkének (2) bekezdése egyértelműen meghatározza, hogy a tagállamok a továbbiakban nem korlátozhatják vagy tilthatják a határokon átnyúló információáramlást a személyes adatok védelmével kapcsolatos indokok miatt.

   – A hozzáférhetőség elve alapján történő információcseréről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslat számos hivatkozást tartalmaz a jelen javaslatra.

14. Az európai adatvédelmi biztos rámutat arra, hogy a hozzáférhetőség elve alapján történő információcseréről szóló tanácsi kerethatározatot kizárólag azzal a feltétellel kellene elfogadni, hogy sor kerül a személyes adatok védelméről szóló kerethatározat elfogadására is. Az adatvédelemről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó jelen javaslatnak azonban meg vannak a maga előnyei, és arra a hozzáférésre vonatkozó jogi eszköz hiányában is szükség van. Ezt ezen vélemény I. szakasza is hangsúlyozza.

15. Erre való tekintettel az európai adatvédelmi biztos a két javaslatot két külön véleményben elemzi. Ennek gyakorlati oka is van. Nincs biztosíték arra, hogy a Tanács és az Európai Parlament a két javaslattal együttesen és azonos gyorsasággal foglalkozik.

II.2. Adatmegőrzés

16. Az európai adatvédelmi biztos 2005. szeptember 26-án előterjesztette a hírközlési adatok megőrzéséről szóló irányelvre vonatkozó javaslattal kapcsolatos véleményét ([1]). Az európai adatvédelmi biztos ebben a véleményben rámutatott a javaslat néhány fontos hiányosságára, és javasolta az irányelv kiegészítését a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférésére, valamint az adatok további felhasználására vonatkozó konkrét rendelkezésekkel, és az adatvédelemre vonatkozó további biztosítékokkal. Az irányelvnek az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott szövege korlátozott – de semmi esetre sem kielégítő – rendelkezést tartalmaz az adatvédelem és az adatbiztonság vonatkozásában, valamint egy még kevésbé kielégítő rendelkezést a hozzáférés vonatkozásában, a nemzeti jog hatáskörébe utalva a megőrzött adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó intézkedések meghozatalát, az európai uniós jog vagy a nemzetközi közjog megfelelő rendelkezéseire figyelemmel.

17. A hírközlési adatok megőrzéséről szóló irányelv jóváhagyása még sürgetőbbé teszi az adatvédelem jogi keretének kialakítását a harmadik pillérben. Az irányelv elfogadásával a közösségi jogalkotó bűnüldözési célokból adatmegőrzésre kötelezi a távközlési szolgáltatókat és internet-szolgáltatókat, az érintettek védelmére vonatkozó szükséges és megfelelő biztosítékok nélkül. A védelem továbbra is hiányos, mivel az irányelv nem foglalkozik (kellő mértékben) az adatokhoz való hozzáféréssel, sem az adatoknak a hatáskörrel rendelkező bűnüldöző hatóságok általi hozzáférést követő további felhasználásával.

18. Jelen javaslat pótolja ezen hiányosság jelentős részét, mivel az adatoknak a bűnüldöző hatóságok általi hozzáférést követő további felhasználására is vonatkozik. Az európai adatvédelmi biztos azonban sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelen javaslat sem foglalkozik az ezen adatokhoz való hozzáféréssel. A SIS II- és a VIS-rendszerben előirányzottakkal (lásd ezen vélemény II.3 szakaszát) szemben ezt a kérdést a nemzeti jogalkotó szabad mérlegelésére hagyja.

II.3. Adatfeldolgozás a SIS II és a VIS keretében

19. Az Európai Unió jelenleg számos nagy információs rendszert (Eurodac, SIS II, VIS) használ vagy fejleszt, és az ezen rendszerek közötti szinergiára törekszik. Egyre erősödik továbbá az a tendencia, hogy bűnüldözési célokból szélesebb körű hozzáférést biztosítsanak ezekhez a rendszerekhez. Ezeknek a messzire mutató fejleményeknek – a hágai programmal összhangban – figyelembe kell venniük „a bűnüldözési célok és az egyének alapvető jogainak védelme közti helyes egyensúly megtalálásának szükségességét”.

([1]) Az Európai Adatvédelmi Biztos véleménye az elektronikus hírközlési közszolgáltatások nyújtásával összefüggésben feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslatról (COM (2005) 438 végleges), amelyet a www.edps.eu.int weboldalon tettek közzé.

20. A Schengeni Információs Rendszer második generációjára (SIS II) vonatkozó javaslatokról szóló 2005. október 19-i véleményében ([1]) az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozta az adatvédelemre vonatkozó általános szabályok *(lex generalis)* és különös szabályok *(lex specialis)* párhuzamos alkalmazásának néhány elemét. A jelen javaslat a harmadik pillér keretében a 108. számú egyezmény ([2]) helyébe lépő *lex generalis*nak tekinthető.

21. Az európai adatvédelmi biztos ebben az összefüggésben hangsúlyozza, hogy a javaslat szintén előírja általános adatvédelmi keretrendszer létrehozását az olyan konkrét eszközök tekintetében, mint a SIS II harmadik pillérhez tartozó része és a bűnüldöző szerveknek a vízuminformációs rendszerhez való hozzáférése. ([3])

III. A JAVASLAT LÉNYEGE

III.1. A valamennyi adatfeldolgozásra vonatkozó egységes előírások

A kiindulópont

22. A javaslat célja – 1. cikkének (1) bekezdése értelmében – egységes előírások meghatározása a személyes adatok védelmének biztosítása érdekében a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében zajló tevékenységek során. Az 1. cikk (1) bekezdését a 3. cikk (1) bekezdésének összefüggésében kell olvasni, amely kimondja, hogy a javaslat a személyes adatok (…) valamely hatáskörrel rendelkező hatóság által bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából történő feldolgozására vonatkozik.

23. Ezen rendelkezésekből következik, hogy a javasolt kerethatározat két főbb jellemzővel bír: egységes előírásokat határoz meg és a büntetőjog végrehajtását szolgáló valamennyi adatfeldolgozásra vonatkozik, abban az esetben is, ha a szóban forgó adatokat nem másik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai továbbították vagy bocsátották rendelkezésre.

24. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza ezen két fő jellemző jelentőségét. A jelen javaslatnak az adatvédelem olyan keretének a kialakítására kell törekednie, amely teljes mértékben kiegészíti az első pillér tekintetében már létező jogi keretet. Az Európai Unió csak ezen feltétel megvalósulása esetén teljesíti teljes mértékben az EUSz. 6. cikkének (2) bekezdésében az – emberi jogokról szóló európai egyezményben biztosított – alapvető jogok tekintetében meghatározott kötelezettségét.

Egységes előírások

25. Az első jellemző tekintetében: jelen határozat célja annak biztosítása, hogy az adatvédelem már létező elveit alkalmazzák a harmadik pillér területén. Megállapítja továbbá az ezen elveket meghatározó egységes előírásokat az ezen a területen való alkalmazásuk céljából. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza a javaslat ezen szempontjainak jelentőségét. Ezek tükrözik a személyes adatok ezen a területen való feldolgozásának sajátos és érzékeny jellegét. Az európai adatvédelmi biztos különösen nagyra értékeli a különböző kategóriákba tartozó személyek személyes adatai közötti megkülönböztetés elvét, amely az adatvédelem meglévő elveit kiegészítő konkrét elv a büntetőügyekben folyó rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében történő adatvédelem tekintetében (4. cikk (4) bekezdése). Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint magát az elvet és annak az érintettre vonatkozó jogkövetkezményeit *konkrétabban* meg kell határozni (lásd ezen vélemény 88–92. pontját).

26. A szabályok különböző helyzetekben alkalmazandók, így azok nem lehetnek túl részletesek. Másrészt az állampolgárok részére biztosítaniuk kell a szükséges jogbiztonságot és személyes adataik megfelelő védelmét. Az európai adatvédelmi biztos szerint a javaslatban általában sikerült biztosítani az e két, egymással esetlegesen ellentétes jogalkotási követelmény közötti egyensúlyt. A rendelkezések meghagyják a rugalmasságot, ahol szükséges, de a legtöbb területen elég pontosak az állampolgárok védelméhez.

27. Néhány ponton azonban a javaslat túl rugalmas, és nem tartalmazza a megfelelő biztosítékokat. A 7. cikk (1) bekezdésében például a javaslat a biztosítékok tekintetében általános kivételt állapít meg a „ha erről nemzeti jogszabály másképp nem rendelkezik” feltétel mellett. Az adatoknak az adatgyűjtés okának szempontjából szükségesnél hosszabb ideig való tárolása tekintetében meghagyott ilyen széles mérlegelési hatáskör nemcsak, hogy nem lenne összeegyeztethető az adatvédelemhez való alapvető joggal, de sértené a büntetőügyekben folyó rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelme egységesítésének alapvető szükségességét is.

28. A szükséges kivételeket a nevesített közérdekek védelme érdekében kiadott – nemzeti vagy európai – jogi rendelkezésekre kell korlátozni. A 7. cikk (1) bekezdésében fel kell sorolni ezeket a közérdekeket.

29. Ez egy másik ponthoz vezet. Amikor az EU-Szerződés VI. címe szerinti bármely egyéb különös jogi eszköz pontosabb feltételeket vagy korlátozásokat határoz meg az adatfeldolgozás vagy az adatokhoz való hozzáférés tekintetében, az ilyen konkrétabb jogszabályt *lex specialis*ként kell alkalmazni. Ezen javaslat 17. cikke eltérést állapít meg a 12., 13., 14. és 15. cikk vonatkozásában, amennyiben a VI. cím szerinti különös jogszabály az adattovábbítás tekintetében konkrét feltételeket állapít meg. Ez rávilágít a javaslat (fentiekben kifejtett) általános jellegére,

([1]) A vélemény 2.2.4 pontja.

([2]) Az Európa Tanács Egyezménye az egyének védelméről személyes adataik gépi feldolgozása során, 1981. január 28.

([3]) Terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és az azzal kapcsolatos nyomozás céljából a tagállamoknak a belső biztonságért felelős hatóságai, valamint az Europol részére a vízuminformációs rendszerhez biztosított keresési célú hozzáférésről szóló tanácsi határozatra vonatkozó javaslat (COM (2005) 600 végleges), kiadva 2005. november 24-én. Az Európai Adatvédelmi Biztos 2006 elején véleményt szándékozik kiadni erről a javaslatról.

de nem terjed ki valamennyi feltevésre. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint

– a 17. cikket általánosabb formában kell megfogalmazni: az adatvédelem bármely szempontját (nem kizárólag az adattovábbítást) szabályozó konkrétabb jogszabály megléte esetén az adott konkrét jogszabályt kell alkalmazni;

– a 17. cikknek tartalmaznia kell az arra vonatkozó biztosítékot, hogy az eltérések ne csökkentsék a védelem szintjét.

Valamennyi adatfeldolgozásra alkalmazandó

30. A második jellemző tekintetében: az ideális eredmény kiterjedne a személyes adatok harmadik pillér keretében megvalósuló gyűjtésének és feldolgozásának valamennyi esetére.

31. Lényeges, hogy a kerethatározat – célkitűzésének megvalósítása érdekében – valamennyi rendőrségi és igazságügyi adatra kiterjedjen, abban az esetben is, ha a szóban forgó adatokat nem másik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai továbbították vagy bocsátották rendelkezésre.

32. Ez annál is fontosabb, mivel a más tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai részére továbbított vagy azok rendelkezésére bocsátott adatokkal kapcsolatos bármilyen korlátozás a kerethatározat alkalmazásának területét különösen bizonytalanná tenné, ami ellentétes lenne alapvető célkitűzésével [1]. Sérülne az egyének jogbiztonsága. Szokásos körülmények között – a személyes adatok gyűjtésének vagy feldolgozásának időpontjában – nem tudható előre, hogy az adott adatok a más tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival való adatcsere tekintetében jelentőséggel bírnak-e majd. Az európai adatvédelmi biztos ebben az összefüggésben hivatkozik a hozzáférhetőség elvére és a bűnüldözési adatok cseréje tekintetében meglévő belső határok megszüntetésére.

33. Végezetül az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy a javaslat nem vonatkozik az alábbiakra:

– az EU-Szerződés második pillérének (közös kül- és biztonságpolitika) keretében megvalósuló adatfeldolgozás,

– hírszerzési szolgálatok általi adatfeldolgozás, és ezen szolgálatoknak a hatáskörrel rendelkező hatóságok vagy egyéb felek által feldolgozott ilyen adatokhoz való hozzáférése (az EUSz. 33. cikke alapján).

Ezeken a területeken a nemzeti jognak kell biztosítania az érintettek megfelelő védelmét. Az uniós szintű védelem ezen hiányosságát figyelembe kell venni a javaslat értékelése során [2]: mivel a javaslat nem terjed ki a bűnüldözés területén megvalósuló valamennyi adatfeldolgozásra, a jogalkotónak hatékonyabb védelmet kell biztosítania a javaslat hatálya alá tartozó területeken.

III.2. **A jogalap**

34. A hozzáférhetőség elve alapján történő információcseréről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslat preambulumbekezdései konkrét jogalapra hivatkoznak, nevezetesen a 30. cikk (1) bekezdésének b) pontjára. A jelen javaslat ezzel szemben nem határozza meg, hogy a 30. vagy a 31. cikk mely rendelkezései képezik a jogalapot.

35. Habár az Európai Unió jogalkotási tanácsadójaként nem az európai adatvédelmi biztos feladata jogszabályok jogalapjának a megválasztása, hasznos azt feltételezni, hogy a 30. cikk (1) bekezdésének b) pontja jelen javaslat alapját is képezhetné. Az EUSz. 31. cikke (1) bekezdésének c) pontja szintén képezhetné a jogalapját, és a javaslatnak teljes egészében vonatkoznia kellene a hazai esetekre is, amennyiben az a tagállamok közötti rendőrségi és igazságügyi együttműködés javításához szükséges. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos ismételten hangsúlyozza, hogy a bűnüldözési célból gyűjtött, tárolt feldolgozott vagy elemzett valamennyi személyes adat másik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságával való csere tárgyát képezheti, különösen a hozzáférhetőség elvének értelmében.

36. Az európai adatvédelmi biztos osztja azt a nézetet, miszerint az EUSz. 30. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 31. cikke (1) bekezdésének c) pontja képezi a jogalapját az adatvédelmi szabályok elfogadásának, melyek alkalmazása nem korlátozódik olyan személyes adatok védelmére, amelyeket a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai ténylegesen kicserélnek egymással, hanem a hazai helyzetekre is vonatkozik. Így különösen:

– a 30. cikk (1) bekezdésének b) pontja – amely a megfelelő információ gyűjtésének, tárolásának, feldolgozásának, elemzésének és cseréjének alapjául szolgálhat – nem korlátozódik a más tagállamok számára hozzáférhetővé tett vagy továbbított információkra. A 30. cikk (1) bekezdésének b) pontjában rejlő egyetlen korlátozás az információknak a rendőrségi együttműködés szempontjából való jelentőségét érinti.

– Az igazságügyi együttműködés tekintetében a 31. cikk (1) bekezdésének c) pontja még konkrétabb, mivel a közös fellépés magában foglalja „a tagállamokban alkalmazandó szabályok olyan mértékű összeegyeztethetőségének biztosítását, amely az ilyen együttműködés javításához szükséges”.

– A Pupino-ügyből [3] következik, hogy a Bíróság a közösségi jog elveit a harmadik pillérhez tartozó ügyekben is alkalmazza. Az ebben az ügyben hozott ítélet tükrözi a tagállamok hatóságai között a harmadik pillér keretében megvalósuló puszta együttműködésnek az EK-Szerződés által létrehozott belső piachoz hasonlítható, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség irányába történő továbbfejlődését.

[1] Az európai adatvédelmi biztos hivatkozik a Bíróság hasonló érvelésére (többek között) az Österreichischer Rundfunk és mások, C-465/00., C-138/01. és C-139/01. számú közös ügyekben hozott ítéletére, (EBHT 2003., I-4989. o.).

[2] Lásd az Európai Adatvédelmi Biztos 2005. szeptember 26-i, azonos szellemű véleményét az elektronikus hírközlési közszolgáltatások nyújtásával összefüggésben feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslatról (COM (33) 438 végleges), 33. pont.

[3] A Bíróságnak a C-105/03. sz. Pupino-ügyben hozott 2005. június 16-i ítélete.

– Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a hatékonyság elve megköveteli, hogy a Szerződést oly módon értelmezzék, amely nem akadályozza az Európai Unió intézményeit feladataik hatékony elvégzésében. Ez magában foglalja az alapvető jogok védelmére vonatkozó feladatukat.

– A korábban elmondottaknak megfelelően a határokon átnyúló esetekre való korlátozás nem tartaná tiszteletben a hozzáférhetőség elvének következményeit és sértené az egyének jogbiztonságát.

37. Az európai adatvédelmi biztos külön felhívja a figyelmet a *harmadik országokkal való adatcserére*. A tagállamok bűnüldözési célra felhasználnak harmadik országokban gyűjtött és feldolgozott, részükre továbbított személyes adatokat, és harmadik országok hatáskörrel rendelkező hatóságai, valamint nemzetközi szervek részére továbbítanak saját maguk által gyűjtött és/vagy feldolgozott személyes adatokat.

38. Az EUSz. 30. és 31. cikke nem írja elő a harmadik országok hatóságai által gyűjtött személyes adatoknak az eredetileg a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai által gyűjtött adatoktól eltérő kezelését. A harmadik országoktól származó, kézhez kapott adatoknak ugyanazon előírásoknak kell megfelelniük, mint a tagállamokban gyűjtött adatoknak. Az adatok minőségének biztosítása azonban nem mindig könnyű (ezzel ezen vélemény következő fejezete foglalkozik).

39. A személyes adatoknak a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai által harmadik országok részére történő továbbítása szigorúan véve az EU-Szerződés VI. címének hatályán kívül esik. Amennyiben azonban az adatokat az érintett védelmének a biztosítása nélkül lehetne harmadik országok részére továbbítani, az – a vélemény III.4 szakaszában említett okok miatt – súlyosan sértené a jelen javaslat által az Európai Unió területén belül előirányzott védelmet. Röviden:

– Az érintetteknek a jelen javaslat által biztosított jogait közvetlenül érintené az, ha a harmadik országok részére történő adattovábbításra nem vonatkoznának az adatvédelmi szabályok.

– Ez azzal a veszéllyel járna, hogy a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai megkerülhetnék a szigorú adatvédelmi normákat.

40. Összefoglalva, a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai által harmadik országok hatóságaival és nemzetközi szervekkel kicserélt személyes adatok védelmére vonatkozó egységes szabályok alkalmazhatósága szükséges a személyes adatoknak a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai közötti védelmére vonatkozó egységes szabályok hatékonyságának a biztosítása, és ily módon a tagállamok közötti együttműködés javítása érdekében. A szükséges jogalapot az EUSz. 30. és 31. cikke képezi.

III.3. **A javaslat hatályával kapcsolatos konkrét észrevételek**

Az igazságügyi hatóságok által feldolgozott személyes adatok

41. A rendőri szervek, valamint az igazságügyi hatóságok személyes adatokat dolgoznak fel és cserélnek ki. Az EU-Szerződés 30. és 31. cikkén alapuló javaslat egyaránt vonatkozik a rendőri szervek közötti, valamint az igazságügyi hatóságok közötti együttműködésre. Ezen a ponton a javaslat hatálya szélesebb az információcseréről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatánál, amely a rendőrségi együttműködésre korlátozódik és amely kizárólag a büntetőeljárás kezdetét megelőző tájékoztatásra vonatkozik.

42. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javaslat az igazságügyi hatóságok által feldolgozott személyes adatokra is kiterjed. Megfelelő indoka van annak, hogy a rendőrség és az igazságügyi hatóságok által bűnüldözési célból feldolgozott adatokkal ugyanazon javaslat foglalkozzon. Először is, a tagállamoknak a nyomozásra és büntetőeljárásra vonatkozó szervezeti rendje eltérő. Az igazságügyi hatóságok a különböző tagállamokban az eljárás különböző szakaszában lépnek be a folyamatba. Másodszor, e szervezeti rendben a folyamat végén valamennyi személyes adat bekerülhet bírósági iratba. Ezért a megelőző szakaszokban logikailag nem indokolt eltérő adatvédelmi rendszereket alkalmazni.

43. Az adatfeldolgozás felügyeletének tekintetében azonban eltérő megközelítésre van szükség. A javaslat 30. cikke felsorolja a felügyelő hatóságok feladatait. A 30. cikk (9) bekezdése kimondja, hogy a felügyelő hatóság hatásköre nem érinti a bírói testület függetlenségét. Az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy a javaslatban tegyék egyértelművé, hogy a felügyelő hatóságok nem kísérik figyelemmel az igazságügyi hatóságok általi adatfeldolgozást, amennyiben azok igazságügyi minőségükben járnak el ([1]).

Az Europol és az Eurojust (valamint a váminformációs rendszer) általi adatfeldolgozás

44. A javaslat 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a kerethatározat nem vonatkozik személyes adatoknak az Europol, az Eurojust és a váminformációs rendszer ([2]) általi feldolgozására.

([1]) A rendelkezés hasonló lehetne a 45/2001/EC rendelet 46. cikkében megfogalmazott rendelkezéshez.

([2]) A váminformációs rendszer egy kicsi, de meglehetősen bonyolult rendszer, amely – a Schengeni Információs Rendszerhez hasonló – nemzeti és szupranacionális elemekből áll. Tekintettel jelen javaslatnak a váminformációs rendszert érintő korlátozott jelentőségére és magának a rendszernek az összetettségére, ezen véleménynek nem képezi tárgyát. Az európai adatvédelmi biztos a váminformációs rendszerrel más összefüggésben fog foglalkozni.

45. Ez a rendelkezés tulajdonképpen felesleges, az Europollal és az Eurojust-tal való kapcsolata tekintetében mindenképpen. Az EUSz. 34. cikkének b) pontja szerinti kerethatározatot kizárólag a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése céljából lehet elfogadni, és az nem irányulhat az Europolra és az Eurojustra.

46. A tárgy tekintetében a 3. cikk (2) bekezdésének szövege az alábbi észrevételekhez vezet:

– a jelen javaslat meghatározza azt az általános keretet, amelyet elvileg a harmadik pillérhez tartozó valamennyi esetre alkalmazni kell. Az adatvédelem jogi keretének egységessége önmagában olyan elem, amely fokozza az adatvédelem hatékonyságát;

– az Europol és az Eurojust jelenleg jól meghatározott adatvédelmi rendszerrel rendelkezik, beleértve a felügyeleti rendszert is. Ezért nincs közvetlen sürgető oka az alkalmazandó szabályoknak a javaslat szövegéhez való igazításának;

– hosszabb távon azonban az Europolra és az Eurojustra vonatkozó adatvédelmi szabályokat teljes mértékben összhangba kell hozni a jelen kerethatározattal;

– ez annál is fontosabb, mivel jelen kerethatározati javaslat – III. fejezetétől eltekintve – a tagállamok által az Europol és az Eurojust részére továbbított személyes adatok gyűjtésére és feldolgozására vonatkozik.

III.4. **A javaslat szerkezete**

47. Az európai adatvédelmi biztos megvizsgálta a javaslatot, és megállapítja, hogy a javaslat általánosságban többszintű védelmi szerkezetet biztosít. A javaslat II. fejezetében (és egyes kérdésekben a IV–VII. fejezetben) megállapított egységes előírások két védelmi szintet tartalmaznak:

– az adatvédelem 95/46/EK irányelvben meghatározott általános elveinek, valamint az Európai Közösségek egyéb jogi eszközeinek és az Európa Tanács 108. számú egyezményének átültetése a harmadik pillérre;

– személyes adatoknak a harmadik pillér keretében történő valamennyi feldolgozására vonatkozó további adatvédelmi szabályok. Az ilyen további szabályokra vonatkozó példák a javaslat 4. cikkének (3) és (4) bekezdésében találhatók.

48. A III. fejezet a javaslatot egy harmadik védelmi szinttel egészíti ki egyes sajátos feldolgozási formák védelme érdekében. A III. fejezet két szakaszának címe és a javaslat néhány rendelkezésének megszövegezése azt sugallja, hogy ez a fejezet kizárólag a más tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai által továbbított vagy hozzáférhetővé tett adatokra vonatkozik. Ennek következtében a személyes adatok védelmével kapcsolatos számos fontos rendelkezés nem vonatkozna azon személyes adatokra, amelyek nem képezik a tagállamok közötti csere tárgyát. Erre figyelemmel a szöveg nem egyértelmű, mivel úgy tűnik, hogy maguk a rendelkezések meghaladják a közvetlenül a kicserélt adatokkal kapcsolatos tevékenységek kereteit. Az alkalmazási kör ezen korlátozását mindenesetre sem az indokolás, sem a hatásvizsgálat nem magyarázza meg kifejezetten vagy igazolja.

49. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza az ilyen többszintű szerkezet többletértékét, amely – a bűnüldözés sajátos igényeit figyelembe véve – önmagában biztosítani tudja az érintett legmegfelelőbb védelmét. E szerkezet tükrözi a megfelelő adatvédelemnek a 2005 áprilisában a krakkói tavaszi konferencián kifejezett szükségességét, és általában véve összhangban áll az Európai Unió alapjogi chartájának 8. cikkével, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezménnyel, különösen annak 8. cikkével.

50. A javaslat szövegének az elemzése azonban az alábbi észrevételekhez vezet.

51. Először: biztosítani kell, hogy az adatvédelem tekintetében a II. fejezetben (a 47. pontban említett második szint) megfogalmazott kiegészítő szabályok ne térjenek el az adatvédelem általános elveitől. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a II. fejezetben megfogalmazott kiegészítő szabályoknak biztosítaniuk kell az érintettek további védelmét a harmadik pillér sajátos összefüggésében (rendőrségi és igazságügyi információk). Más szavakkal: ezek a kiegészítő szabályok nem vezethetnek a védelem szintjének csökkenéséhez.

52. Ezenkívül az adatfeldolgozás különleges formáiról szóló III. fejezet (amely a védelem harmadik szintjét is magában foglalja) nem térhet el a II. fejezettől. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a III. fejezet rendelkezéseinek biztosítaniuk kell az érintettek további védelmét olyan esetekben, amelyekben egynél több tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai érintettek, de az említett rendelkezések nem vezethetnek a védelem szintjének csökkenéséhez.

53. Másodszor: a III. fejezetnek nem kellene általános jellegű szabályokat tartalmaznia. Az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy ezeket a szabályokat a II. fejezetbe helyezzék át. A III. fejezetnek kizárólag azokat a rendelkezéseket kell tartalmaznia, amelyek szigorúan a személyes adatoknak a tagállamok közötti adatcsere esetén történő védelméhez kapcsolódnak. Ez annál is fontosabb, mivel a III. fejezet fontos rendelkezéseket tartalmaz az érintetteknek a bűnüldözés keretében való magas szintű védelmével összefüggésben (lásd ezen vélemény IV.1 szakaszát).

IV. **A JAVASLAT ELEMEINEK ELEMZÉSE**

IV.1. **Az elemzés kiindulópontjai**

54. A javaslat különböző lényegi elemeinek elemzése során az európai adatvédelmi biztos figyelembe fogja venni annak különös szerkezetét és tartalmát. Az európai adatvédelmi biztos nem fűz észrevételt a javaslat minden cikkéhez.

55. Először is, a javaslat legtöbb rendelkezése visszatükrözi a személyes adatok védelmével kapcsolatos egyéb uniós jogi eszközöket. Ezek a rendelkezések összhangban állnak az adatvédelem uniós jogi keretével, és kielégítő mértékben tartalmaznak megfelelő adatvédelmi biztosítékokat a harmadik pillér területén.

56. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja azonban, hogy a javaslat III. fejezetében jelenleg szereplő néhány – a feldolgozás egyes pontjaira és általánosságban (lásd ezen vélemény 48. pontját) a kizárólag más tagállamokkal kicserélt adatokra vonatkozó – rendelkezés magában foglalja az EU adatvédelmi jogszabályainak általános és lényegi elveit. Ezért a III. fejezet említett rendelkezéseit át kell helyezni a II. fejezetbe, és azokat a bűnüldöző hatóságok általi valamennyi adatfeldolgozás tekintetében alkalmazni kell. Ez vonatkozik az adatok minőségének ellenőrzésére (9. cikk (1) és (6) bekezdés), valamint a személyes adatok további feldolgozásának a szabályozására (11. cikk (1) bekezdés).

57. A javaslat III. fejezetének néhány további cikke nem tesz különbséget a konkrétan a más tagállamokkal való adatcserével kapcsolatos további feltételek – például a továbbító tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának beleegyezése – és azon biztosítékok között, amelyek a tagállamon belül feldolgozott adatok tekintetében is fontosak és szükségesek. Az európai adatvédelmi biztos ezekben az esetekben ajánlja, hogy az utóbb említett biztosítékok alkalmazását tegyék általános érvényűvé azon személyes adatok vonatkozásában is, amelyeket nem másik tagállam továbbított vagy tett hozzáférhetővé. Ez az ajánlás vonatkozik:

– a magánfelek és nem bűnüldöző hatóságok részére történő adattovábbításra (13. cikk a) és b) pontja, és a 14. cikk), valamint

– a harmadik országok vagy nemzetközi szervek részére történő adattovábbításra (15. cikk a c) pont kivételével).

58. A vélemény ezen része felhívja a jogalkotó figyelmét néhány olyan további biztosítékra is, amely a jelenlegi javaslatban nem szerepel. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ezeket a további biztosítékokat az automatizált egyedi döntésekkel, a harmadik országoktól kapott személyes adatokkal, a magánfelek adatbázisaihoz való hozzáféréssel, a biometrikus adatok és DNS-profilok feldolgozásával kapcsolatban kell meghatározni.

59. Ezenkívül az alábbi elemzés a jelenlegi szöveg javítására szolgáló ajánlásokat tartalmaz a rendelkezések hatékonyságának, a szöveg egységességének és az adatvédelem jelenlegi jogi keretével való összhangjának biztosítása érdekében.

IV.2. **A célhoz kötöttség és további feldolgozás**

60. A 4. cikk (1) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és törvényes célból történhet, és további feldolgozása nem végezhető e célokkal összeegyeztethetetlen módon. Adatok gyűjtésére általában valamely konkrét bűncselekménnyel kapcsolatban (vagy bizonyos feltételek mellett bűnszervezet vagy hálózat vizsgálata érdekében) kerül sor. Az adatok felhasználhatók a gyűjtés eredeti céljára, majd azt követően más célból is feldolgozhatóak, amennyiben az az eredeti céllal összeegyeztethető (például kábítószer-kereskedelem miatt elítélt személyről gyűjtött adatok kábítószer-kereskedői hálózatra irányuló nyomozás keretében is felhasználhatók). Ez a megközelítés jól tükrözi a célhoz kötöttség elvét, amelyet az Európai Unió alapjogi chartájának 8. cikke is magában foglal, és ily módon összhangban áll a jelenlegi adatvédelmi jogszabályokkal.

Adatok további feldolgozása a kerethatározat hatálya alá tartozó célokból

61. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy a javaslat nem foglalkozik teljesen kielégítő mértékben a rendőri munka során esetleg előforduló alábbi helyzettel: az adat további felhasználásának szükségessége a gyűjtés eredeti céljával összeegyeztethetetlennek ítélt célból. A rendőrség által gyűjtött adatok szükségesek lehetnek egy teljesen különböző bűncselekmény megoldásához. Példaként megemlíthetőek a közlekedési szabálysértésekkel kapcsolatos büntetőeljárások céljából gyűjtött adatok, amelyeket ezt követően autó tolvaj azonosítására és büntetőeljárás alá vonására használnak fel. A második cél, ugyan törvényes, mégsem tekinthető az adatgyűjtés céljával teljes mértékben összeegyeztethetőnek. Amennyiben a bűnüldöző hatóságok számára nem lenne lehetséges az adatoknak ezen második célra történő felhasználása, esetleg tág vagy rosszul meghatározott célokra gyűjtenének adatokat, amely esetben a célhoz kötöttség elve a gyűjtés tekintetében elveszítené értékét. Ez akadályozná továbbá más elvek – például az arányosság, a pontosság és a megbízhatóság elvének – alkalmazását (lásd a 4. cikk (1) bekezdésének c) és d) pontját).

62. Az EU adatvédelmi jogának értelmében a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott és egyértelmű célból történhet, és további feldolgozása nem végezhető e célokkal összeegyeztethetetlen módon. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint azonban a további felhasználás tekintetében bizonyos mértékű rugalmasságot kell biztosítani. A gyűjtésre vonatkozó korlátozást valószínűleg jobban be lehet tartani, ha a belső biztonságért felelős hatóságok tudják, hogy – megfelelő biztosítékok mellett – a további felhasználás tekintetében eltérésre számíthatnak.

63. Egyértelművé kell tenni, hogy a további felhasználásra vonatkozó ezen igényt a javaslat 11. cikke – ugyan nem kielégítő módon – elismeri. A 11. cikk kizárólag a valamely más tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságától kapott vagy az által hozzáférhetővé tett adatokra vonatkozik.

64. Az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a 11. cikk (1) bekezdése valamennyi adatra vonatkozzon, tekintet nélkül arra, hogy azokat más tagállamtól kapták-e. Ezenkívül a javaslatot a 11. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározottaknál szigorúbb biztosítékokkal kell kiegészíteni: adatoknak az eredeti céllal összeegyeztethetetlennek tekintett célra történő további felhasználását kizárólag akkor lehet lehetővé tenni, ha az valamely konkrét esetben feltétlenül szükséges bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése, vagy valamely személy érdekeinek vagy alapvető jogainak védelme céljából. Az európai adatvédelmi biztos gyakorlatilag ennek a rendelkezésnek egy új 4a. cikkben (de mindenképpen a javaslat II. fejezetében) történő meghatározását javasolja.

65. A 11. cikk (2) és (3) bekezdését továbbra is jelenlegi formájukban kell alkalmazni; azok kiegészítő biztosítékokat határoznak meg a más tagállamoktól kapott adatok tekintetében. Az európai adatvédelmi biztos rámutat arra, hogy a 11. cikk (3) bekezdését kell alkalmazni a SIS II-n keresztüli adatcserére: az európai adatvédelmi biztos a SIS II-ről szóló véleményében már megemlítette, hogy biztosítani kell, hogy a SIS-szel kapcsolatos adatok kizárólag magának a rendszernek a céljaira kerüljenek felhasználásra.

Adatok további feldolgozása a rendőrségi és igazságügyi együttműködés hatályán kívül eső célokból

66. Néhány esetben az adatokat egyéb fontos érdekek védelme érdekében kell felhasználni. Ilyen esetekben azokat az ezen kerethatározat szerinti hatáskörrel rendelkező hatóságoktól eltérő hatóságok is feldolgozhatják. A tagállamok ezen hatáskörei a magánéletet sértő feldolgozásra is kiterjedhetnek (például gyanúsítottként nem meghatározott személy átvilágítása), és ezért azokhoz nagyon szigorú feltételek társulnak, például a tagállamoknak konkrét jogszabályok elfogadására vonatkozó kötelezettsége, amennyiben ezt az eltérést igénybe kívánják venni. Az első pillér keretében a 95/46/EK irányelv 13. cikke foglalkozott ezzel a kérdéssel, amely meghatározza, hogy bizonyos esetekben lehetőség van az irányelv egyes rendelkezéseinek korlátozására. Az ilyen korlátozásokat alkalmazó tagállamoknak be kell tartaniuk az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkét.

67. Ezen kerethatározat II. fejezetének – ugyanebből az okból – meg kell határoznia, hogy a tagállamok elfogadhatnak a további feldolgozást lehetővé tevő jogalkotási intézkedéseket, amennyiben az ilyen intézkedések szükségesek az alábbiak biztosításához:

– a közbiztonságot, védelmet vagy a nemzetbiztonságot fenyegető veszélyek megelőzése;

– valamely tagállam vagy az Európai Unió jelentős gazdasági vagy pénzügyi érdekeinek védelme;

– az érintett védelme.

IV.3. **Az adatfeldolgozás jogszerűvé tételére vonatkozó kritériumok**

68. A javaslat 5. cikke kimondja, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok az adatokat kizárólag abban az esetben dolgozhatják fel, ha azt olyan jogszabály írja elő, amely kimondja, hogy a feldolgozásuk szükséges az érintett hatóság törvényes feladatának elvégzéséhez, valamint bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez, kivizsgálásához vagy üldözéséhez. Az európai adatvédelmi biztos támogatja az 5. cikk szigorú követelményeit.

69. Az 5. cikk szövege ugyanakkor alábecsüli a bizonyos körülmények között, egyéb jogi indokból történő adatfeldolgozás jogszerűvé tételének szükségességét. Ez egy olyan fontos rendelkezés, amelynek például nem lenne szabad megakadályoznia, hogy a rendőrség teljesítse a nemzeti jog szerint információknak az idegenrendészeti szervek vagy adóhatóságok részére történő átadására vonatkozó jogi kötelezettségeit. Az európai adatvédelmi biztos ezért javasolja, hogy az 5. cikk vegyen figyelembe egyéb jogszerű jogi indokokat is a személyes adatok feldolgozása tekintetében, például az adatkezelő jogi kötelezettségei teljesítésének a szükségességét, az érintett egyértelmű belegyezését – amennyiben az adatfeldolgozás az érintett érdekében történik – vagy az érintett létfontosságú érdeke védelmének a szükségességét.

70. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az adatfeldolgozás jogszerűvé tételére vonatkozó kritériumok különös jelentőséggel bírnak a rendőrségi és igazságügyi együttműködés tekintetében, amennyiben figyelembe vesszük, hogy személyes adatoknak a rendőri szervek általi jogellenes gyűjtése következményeként a személyes adatok bírósági eljárásokban bizonyítékként nem kerülhetnének felhasználásra.

IV.4. **Szükségesség és arányosság**

71. A javaslat 4. és 5. cikkének további célja annak – általánosan kielégítő módon történő – biztosítása, hogy a személyes adatok védelmére vonatkozó korlátozások – az európai uniós joggal és az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkére vonatkozó esetjogával összhangban – szükségesek és arányosak:

– a 4. cikk (1) bekezdésének c) pontja általános szabályként megállapítja, hogy a személyes adatok gyűjtésük és/vagy további feldolgozásuk célja szempontjából megfelelőek, relevánsak és nem túlzott mértékűek;

– az 5. cikk meghatározza, hogy az adatok feldolgozásának *szükségesnek* kell lennie az érintett hatóság törvényes feladatának elvégzéséhez, valamint bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez, kivizsgálásához vagy üldözéséhez;

– a 4. cikk (4) pontja kimondja, hogy a személyes adatok feldolgozása kizárólag egyes konkrét feltételek teljesülése esetén tekinthető szükségesnek.

72. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy a 4. cikk (4) bekezdésének javasolt megfogalmazása nem felel meg az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkére vonatkozó esetjogában meghatározott kritériumoknak, amelyek értelmében a magánéletet érintő korlátozást kizárólag akkor megengedett, ha arra egy demokratikus társadalomban szükség van. A javaslat értelmében az adatfeldolgozás nem csak abban az esetben lenne szükségesnek tekintendő, amikor az *lehetővé tenné* a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok számára feladataik elvégzését, hanem akkor is, amikor *alapos indokkal feltételezhető*, hogy az érintett személyes adatok csupán *megkönnyítenék vagy felgyorsítanák* valamely bűncselekmény megelőzését, felderítését, kivizsgálását vagy üldözését.

73. Ezek a kritériumok nem felelnek meg az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikke követelményeinek, mivel a személyes adatok szinte valamennyi feldolgozása tekinthető a rendőri vagy igazságügyi hatóságok tevékenységét megkönnyítő eszköznek, annak ellenére, hogy az érintett adatok tulajdonképpen nem szükségesek az adott tevékenységek végzéséhez.

74. A 4. cikk (4) bekezdésének jelenlegi szövege lehetővé tenné személyes adatok elfogadhatatlanul széles körű gyűjtését, csupán azon feltételezés alapján, hogy a személyes adatok *esetleg megkönnyítenék* valamely bűncselekmény megelőzését, felderítését, kivizsgálását vagy üldözését. A személyes adatok feldolgozása – ezzel ellenkezőleg – kizárólag akkor tekintendő szükségesnek, ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok egyértelműen igazolni tudják annak szükségességét, és amennyiben nem állnak rendelkezésre a magánéletet kevésbé sértő eszközök.

75. Az európai adatvédelmi biztos ezért ajánlja a 4. cikk (4) bekezdése első franciabekezdésének oly módon történő újraszövegezését, hogy az biztosítsa az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkére vonatkozó esetjog tiszteletben tartását. Az európai adatvédelmi biztos – szerkezeti okokból – javasolja továbbá, hogy a 4. cikk (4) bekezdését helyezzék át az 5. cikk végére.

IV.5. **Különleges adatkategóriák feldolgozása**

76. A 6. cikk megállapítja a különleges adatok – vagyis a faji vagy etnikai hovatartozásra, a politikai véleményre, a vallási vagy világnézeti meggyőződésre, a szakszervezeti tagságra, az egészségi állapotra vagy a szexuális életre vonatkozó személyes adatok – feldolgozásának elvi tilalmát. Ez a tilalom nem alkalmazható abban az esetben, ha az adatok feldolgozását jogszabály írja elő és az feltétlenül szükséges az érintett hatóság bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, kivizsgálására vagy üldözésére vonatkozó törvényes feladatának elvégzéséhez. Különleges adatok abban az esetben is feldolgozhatók, ha az érintett határozott beleegyezését adta. Mindkét esetben megfelelő, konkrét biztosítékokat kell alkalmazni.

77. A 6. cikk szövegével kapcsolatban két észrevétel merül fel. Először, a 6. cikk túlzott mértékben támaszkodik az érintett beleegyezésére. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy érzékeny adatoknak az érintett határozott beleegyezésén alapuló feldolgozását kizárólag annyiban kellene lehetővé tenni, amennyiben az adatfeldolgozás az érintett érdekében történik és a belegyezés megtagadása nem járna hátrányos következményekkel az érintett számára. Az európai adatvédelmi biztos a 6. cikk ennek megfelelő módosítását ajánlja, annak érdekében is, hogy a cikk összhangban álljon a jelenlegi európai uniós adatvédelmi joggal.

78. Másodszor, az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az adatfeldolgozás egyéb jogi indokait – például az érintett vagy más személy (amennyiben az érintett fizikailag vagy jogilag nem képes a beleegyezését adni) létfontosságú érdekei védelmének a szükségességét – is figyelembe lehetne venni.

79. A rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén egyre nagyobb jelentőséggel bír az esetleg különleges személyes adatok egyéb kategóriáinak – például biometrikus adatoknak és DNS-profiloknak – a feldolgozása. A javaslat 6. cikke nem terjed ki egyértelműen az ilyen adatokra. Az európai adatvédelmi biztos felkéri az európai uniós jogalkotót, hogy különös figyelemmel járjon el az ezen javaslatban megállapított általános adatvédelmi elveknek az ilyen különleges adatok feldolgozására is kiterjedő további jogszabályokban való alkalmazása során. Ennek egyik példája a hozzáférhetőség elve alapján történő információcseréről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslat (lásd a fenti 12–15. pontot), amely kifejezetten lehetővé teszi a biometrikus adatok és DNS-profilok feldolgozását és cseréjét (lásd a javaslat II. mellékletét), de adatvédelmi szempontból nem foglalkozik ezen adatok érzékenységével és különleges jellegével.

80. Az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy határozzanak meg konkrét biztosítékokat, különösen annak biztosítása céljából, hogy

– biometrikus adatok és DNS-profilok felhasználására kizárólag jól megalapozott és interoperábilis műszaki szabványok alapján kerül sor,

– pontossági szintjüket megfelelő mértékben figyelembe veszik és annak helyességét az érintett könnyen hozzáférhető módon megkérdőjelezheti, valamint

– az emberi méltóság tisztelete teljes mértékben megvalósuljon.

A jogalkotó feladata annak eldöntése, hogy ezekről a kiegészítő biztosítékokról ebben a kerethatározatban, vagy az ilyen különleges adatok gyűjtését és cseréjét szabályozó konkrét jogi eszközökben rendelkezik-e.

IV.6. **Pontosság és megbízhatóság**

81. A 4. cikk (1) bekezdésének d) pontja megállapítja az adatminőségre vonatkozó általános szabályokat. Ezen cikk értelmében az adatkezelőnek biztosítania kell, hogy az adatok pontosak és – amennyiben szükséges – naprakészek legyenek. Minden ésszerű intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy a pontatlan vagy hiányos adatokat, tekintettel gyűjtésük vagy további feldolgozásuk céljaira, töröljék vagy helyesbítsék. Ez összhangban áll az európai uniós adatvédelmi jog általános elveivel.

82. A 4. cikk (1) bekezdése d) pontjának harmadik mondata megállapítja, hogy a tagállamok az adatfeldolgozás tekintetében különböző pontossági és megbízhatósági fokokat írhatnak elő. Az európai adatvédelmi biztos ezt a rendelkezést a pontosság elvétől való eltérésnek tekinti, és ajánlja a rendelkezés eltérő jellegének egyértelművé tételét a 4. cikk (1) bekezdése d) pontja harmadik mondatának a mondat elején az „azonban" vagy „mindazonáltal" szavakkal történő kiegészítésével. Ezekben az esetekben – amennyiben az adatok pontossága nem biztosítható teljes mértékben – az adatkezelő kötelessége az adatok megkülönböztetése azok pontossági és megbízhatósági foka szerint, különös tekintettel a tényeken alapuló adatok, valamint a véleményen és személyes értékelésen alapuló adatok közötti alapvető megkülönböztetésre. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza ezen kötelezettség fontosságát mind az érintettek, mind a bűnüldöző hatóságok tekintetében, különösen abban az esetben, ha az adatok feldolgozására forrásuktól távol kerül sor (lásd ezen vélemény 7. pontját).

Az adatminőség ellenőrzése

83. A 4. cikk (1) bekezdésének d) pontjában megállapított általános elv kiegészül az adatminőség ellenőrzéséről szóló 9. cikkben megállapított konkrét biztosítékokkal. A 9. cikk különösen kimondja, hogy

1. a személyes adatok minőségét legkésőbb a továbbítás vagy hozzáférhetővé tétel előtt ellenőrizni kell. Ezenkívül a közvetlen automatizált hozzáféréssel hozzáférhetővé tett adatok minőségét rendszeresen ellenőrizni kell (9. cikk (1) és (2) bekezdése);

2. valamennyi adattovábbítás során fel kell tüntetni a bírósági határozatokat és a vád elejtéséről szóló határozatokat, továbbá a véleményen alapuló adatokat azok továbbítása előtt ellenőrizni kell a forrásnál, és fel kell tüntetni a pontosság vagy a megbízhatóság fokát is (9. cikk (1) bekezdése);

3. a személyes adatokat az érintett kérésére meg kell jelölni, ha pontosságukat az érintett tagadja, valamint ha pontosságuk vagy pontatlanságuk nem állapítható meg (9. cikk (6) bekezdése).

84. Ezért a 4. cikk (1) bekezdése és a 9. cikk – amennyiben azokat együttesen alkalmazzák – biztosítja, hogy a személyes adatok minőségét mind az érintett, mind a feldolgozott adatok forrásához legközelebb álló – és ily módon arra a legmegfelelőbb helyzetben lévő – hatóságok megfelelően ellenőrzik.

85. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezeket a rendelkezéseket, mivel azok – miközben a bűnüldöző hatóságok igényeire összpontosítanak – biztosítják, hogy minden adatot pontossága és megbízhatósága szerint, megfelelően vegyenek figyelembe és használjanak fel, ily módon elkerülve, hogy az érintettet aránytalanul sújtsa az őt érintő egyes adatok pontatlansága.

86. Az adatminőség ellenőrzése az érintett védelmének lényeges eleme, különös tekintettel a rendőri és igazságügyi hatóságok által feldolgozott személyes adatokra. Az európai adatvédelmi biztos ezért sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az adatminőség ellenőrzéséről szóló 9. cikk alkalmazhatósága a más tagállamok részére továbbított vagy hozzáférhetővé tett adatokra korlátozódik. Ez azért is sajnálatos, mert ebből következően a személyes adatok minősége – ami bűnüldözési célból is lényeges – kizárólag akkor lenne teljes mértékben biztosított, amikor az ilyen adatokat más tagállam részére továbbítják vagy teszik hozzáférhetővé, a tagállamon belüli feldolgozás esetén azonban nem ([1]). Ehelyett – mind az érintett, mind a hatáskörrel rendelkező hatóság érdekében – lényeges annak biztosítása, hogy a minőség megfelelő ellenőrzése valamennyi személyes adatra kiterjedjen, beleértve a nem másik tagállam által továbbított vagy hozzáférhetővé tett személyes adatokat is.

87. Az európai adatvédelmi biztos ezért mindenesetre ajánlja a 9. cikk (1) és (6) bekezdésének alkalmazási körében szereplő korlátozások megszüntetését, ezen rendelkezéseknek a javaslat II. fejezetébe való áthelyezése révén.

Az adatok különböző kategóriáinak megkülönböztetése

88. A 4. cikk (2) bekezdése megállapítja az adatkezelőnek a különböző kategóriába tartozó személyek (gyanúsítottak, elítéltek, tanúk, áldozatok, informátorok, kapcsolattartók, mások) személyes adatai közötti egyértelmű különbségtételre vonatkozó kötelezettségét. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt a megközelítést. Míg igaz az, hogy a bűnüldöző és igazságügyi hatóságoknak esetleg nagyon különböző kategóriákba tartozó személyekkel kapcsolatos adatokat kell feldolgozniuk, lényeges, hogy az ilyen adatokat a bűncselekményben való részvétel különböző foka szerint megkülönböztessék. Különösen az adatgyűjtés feltételeinek, határidejének, a hozzáférés vagy az érintett tájékoztatásának a megtagadására vonatkozó feltételeknek, a hatáskörrel rendelkező hatóságok adatokhoz való hozzáférésével kapcsolatos részletes szabályainak tükrözniük kell a különböző kategóriájú feldolgozott adatok sajátosságait és azokat a különböző célokat, amelyre a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok az adatokat gyűjtötték.

89. Az európai adatvédelmi biztos ebben az összefüggésben kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a nem gyanúsított személyekkel kapcsolatos adatokra. Konkrét feltételekre és biztosítékokra van szükség az arányosság biztosítása, valamint a bűncselekményben aktívan nem érintett személyeket érintő hátrányos következmények elkerülése érdekében. Ezen személyek tekintetében a javaslatnak kiegészítő rendelkezéseket kellene tartalmaznia az adatfeldolgozás céljának korlátozása, a határidők pontos meghatározása és az adatokhoz való hozzáférés korlátozása érdekében. Az európai adatvédelmi biztos ajánlja a javaslat ennek megfelelő módosítását.

([1]) Ez nem lenne továbbá összhangban az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a személyes adatok rendőrségi felhasználásának a szabályozásáról szóló, a tagállamokhoz intézett R (87) 15. számú ajánlásával. Különösen, a 7.2 elv kimondja, hogy a felügyelő hatósággal egyetértésben vagy a nemzeti joggal összhangban ki kell alakítani a személyes adatok minőségének „rendszeres ellenőrzését".

90. A javaslat jelenlegi szövege egy konkrét biztosítékot tartalmaz a nem gyanúsított személyekkel kapcsolatban, nevezetesen a javaslat 7. cikkének (1) bekezdésében. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ez a biztosíték főként azért fontos, mert a tagállamok nem állapíthatnak meg eltéréseket. A 7. cikk (1) bekezdése sajnos csak a határidők tekintetében állapít meg konkrét biztosítékokat, és a bekezdés kizárólag a javaslat 4. cikke (3) bekezdésének utolsó franciabekezdésében említett kategóriába tartozó személyekre vonatkozik. Ezért az nem nyújt megfelelő biztosítékokat és nem terjed ki a nem gyanúsított személyek csoportjának egészére ([1]).

91. Az elítélt személyekkel kapcsolatos adatok is különös figyelmet érdemelnek. Ezen adatok tekintetében kellően figyelembe kell venni a bűnügyi nyilvántartás cseréjére vonatkozó közelmúltbeli és jövőbeli kezdeményezéseket, és biztosítani kell az egységességet ([2]).

92. A fenti megállapításokra figyelemmel az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a 4. cikket az alábbi elemeket tartalmazó új bekezdéssel egészítsék ki:

– az adatfeldolgozás céljának korlátozását, pontos határidők meghatározását és az adatokhoz való hozzáférés korlátozását szolgáló kiegészítő rendelkezések a nem gyanúsított személyek tekintetében;

– a tagállamoknak a különböző kategóriákba tartozó személyek személyes adatai közötti megkülönböztetés jogi következményeinek a megállapítására vonatkozó kötelezettsége, tükrözve a különböző kategóriákba tartozó feldolgozott adatok sajátosságait és azokat a különböző célokat, amelyre a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok az adatokat gyűjtötték;

– a jogi következményeknek kapcsolódniuk kell a személyes adatok gyűjtésére, a határidőkre, az adatok továbbítására és további felhasználására, valamint a hozzáférés vagy az érintett tájékoztatásának a megtagadására vonatkozó feltételekhez.

IV.7. **A személyes adatok tárolására előírt határidők**

93. A személyes adatok tárolására előírt határidőkre vonatkozó általános elveket a javaslat 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 7. cikkének (1) bekezdése tartalmazza. Általánosságban a személyes adatok csak az adatgyűjtés okának szempontjából szükséges ideig tárolhatók. Ez összhangban áll az adatvédelemről szóló európai uniós jogszabályokkal ([3])

94. A 7. cikk (1) bekezdésének általános rendelkezései azonban csak akkor alkalmazandók, „ha erről nemzeti jogszabály másképp nem rendelkezik". Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy ez a kivétel nagyon általános, és meghaladja a 4. cikk (1) bekezdésének e) pontja szerint elfogadható eltéréseket. Az európai adatvédelmi biztos a 7. cikk (1) bekezdésében foglalt általános eltérés törlését, vagy legalábbis az ezen eltérés tagállami használatának indoklására alkalmazott közérdeknek az egyértelműen körülhatárolt meghatározását javasolja ([4]).

95. A 7. cikk (2) bekezdésének értelmében a határidők betartását megfelelő eljárási és technikai intézkedésekkel kell biztosítani, és rendszeresen felül kell vizsgálni. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt a rendelkezést, javasolja azonban annak egyértelmű előírását, hogy a megfelelő eljárási és technikai intézkedéseknek lehetővé kell tenniük a személyes adatok meghatározott időtartamot követő, automatikus és rendszeres törlését.

IV.8. **Személyes adatok cseréje harmadik országokkal**

96. Az EU határain belüli hatékony rendőrségi és igazságügyi együttműködés egyre nagyobb mértékben függ a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködéstől. Nemzeti és uniós szinten egyaránt számos, a harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel folytatott bűnüldözési és igazságügyi együttműködés javítására irányuló fellépéssel kapcsolatosan folyik jelenleg megbeszélés és tervezés. ([5]) E nemzetközi együttműködés fejlesztése valószínűleg nagymértékben fog támaszkodni a személyes adatok cseréjére.

97. Alapvető fontosságú ezért, hogy a tisztességes és jogszerű adatfeldolgozás elvei – csakúgy, mint általában a jogszerű eljárás elvei – a személyes adatoknak az Unió határain átnyúló gyűjtésére és cseréjére is vonatkozzanak, és hogy a személyes adatokat harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek számára csak abban az esetben továbbítsák, ha az érintett harmadik felek biztosítják az adatvédelem megfelelő szintjét, vagy megfelelő biztosítékokat nyújtanak.

([1]) Lásd még ezen vélemény 94. pontját.

([2]) A bűnügyi nyilvántartásban szereplő információk cseréjéről szóló 2005/876/IB tanácsi határozat december 9-én lépett hatályba. A határozat új mechanizmusokkal egészíti ki az ítéletekkel kapcsolatos információknak a meglévő egyezményeken – például a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló 1959. évi európai egyezményen és az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló 2000. évi egyezményen – alapuló továbbítását, és megkönnyíti a meglévő mechanizmusok alkalmazását. A későbbiekben egy pontosabb tanácsi kerethatározat lép ezen szöveg helyébe. A Bizottság ezen a területen új kerethatározatra vonatkozó javaslat benyújtását tervezi.

([3]) A személyes adatok tárolására előírt határidőkről szóló, a 7. cikkben foglalt általános rendelkezések mellett a javaslat további különleges rendelkezéseket is előír a személyes adatoknak más tagállamokkal való cseréjére vonatkozóan. Különösen a 9. cikk (7) bekezdése írja elő, hogy a személyes adatokat törölni kell, amennyiben:
1. ezeket az adatokat nem lett volna szabad továbbítani, hozzáférhetővé tenni vagy átvenni;
2. az adatot továbbító hatóság által közölt határidő után, feltéve, hogy a személyes adatok a továbbiakban nem szükségesek bírósági eljárásokhoz;
3. az adatok nem vagy már nem szükségesek a továbbítás céljának szempontjából.

([4]) Ez lehetne például a terrorizmus elleni küzdelemre és/vagy a 4. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett különleges közérdekre – történelmi, statisztikai vagy tudományos célú felhasználásra – való korlátozás.

([5]) Lásd például a közelmúltban készült, „A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség külső dimenziójára vonatkozó stratégia" című bizottsági közleményt. (COM(2005) 491 végleges).

Személyes adatok továbbítása harmadik országokba

98. E tekintetben az európai adatvédelmi biztos üdvözli a javaslat 15. cikkét, amely a harmadik országok hatáskörrel rendelkező hatóságai vagy nemzetközi szervek részére történő adattovábbítás esetében az adatok védelmét írja elő. A javaslat III. fejezetében szereplő ezen rendelkezés azonban csak a más tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaitól kapott vagy az általuk hozzáférhetővé tett adatokra vonatkozik. E korlátozás következményeképpen az uniós szintű adatvédelmi rendszer a más tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságaitól kapott adatoktól eltérő adatok tekintetében továbbra is hiányosságot mutat. Az európai adatvédelmi biztos szerint ez a hiányosság az alábbiak miatt nem elfogadható.

99. Egyrészt a harmadik országok számára való adattovábbítás tekintetében az adatvédelem uniós jogszabályok által nyújtott szintjét nem az adatok forrása – a harmadik ország számára az adatokat továbbító tagállam rendőri szerve, vagy más tagállam rendőri szerve – alapján kellene megállapítani.

100. Másrészt meg kell jegyezni, hogy a személyes adatok harmadik országok részére történő továbbításának szabályai az adatvédelemről szóló jog egyik alapelvét tükrözik. Ez az elv nemcsak a 95/46/EK irányelv egyik alapvető rendelkezését képezi, hanem azt a 108. számú egyezmény kiegészítő jegyzőkönyve is tartalmazza. ([1]) A személyes adatok védelmére vonatkozó, a javaslat 1. cikkében említett egységes előírásokat nem lehet biztosítani, ha a személyes adatok harmadik országok részére történő továbbításának közös szabályai nem vonatkoznak valamennyi adatfeldolgozási műveletre. Ennek következményeképpen, az érintettek – e javaslat szerint biztosított – jogaira közvetlenül hatással van az, ha lehetőség van a személyes adatok továbbítására olyan harmadik országok részére, amelyek nem nyújtanak kellő szintű védelmet.

101. Harmadrészt e szabályok alkalmazási körének a „cserélt adatokra” való korlátozása – a csak egy országban feldolgozott adatok esetében – a biztosítékok hiányát eredményezné: paradox módon harmadik országokba – figyelmen kívül hagyva a személyes adatok megfelelő védelmének meglétét – „könnyebben” lehetne személyes adatokat továbbítani, mint más tagállamokba. Ez megteremtené az „információmosás” lehetőségét. A tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai megkerülhetnék az adatvédelemre vonatkozó szigorú normákat azáltal, hogy az adatokat harmadik országoknak vagy nemzetközi szervezeteknek továbbítják olyan esetekben, amikor azokhoz egy más tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága hozzáférhetne, vagy azok ilyen hatóságnak visszaküldhetők lennének.

102. Az európai adatvédelmi biztos ezért a jelenlegi javaslat olyan módosítását javasolja, amellyel biztosítható, hogy a 15. cikk *valamennyi* személyes adat harmadik országokkal való cseréjére vonatkozzon. Az európai adatvédelmi biztos ezen javaslata nem vonatkozik a 15. cikk (1) bekezdésének c) pontjára, amely jellegét tekintve kizárólag a más tagállamokkal cserélt személyes adatokra vonatkozhat.

Kivételes adattovábbítás az adatvédelem megfelelő szintjét nem biztosító országok számára

103. A 15. cikk megállapítja a harmadik országok hatáskörrel rendelkező hatóságai vagy nemzetközi szervezetek részére történő adattovábbításnak – a 95/46/EK irányelv 25. cikkében foglalt feltételekhez hasonló – feltételeit. A 15. cikk (6) bekezdése azonban megállapítja az adattovábbítás lehetőségét az adatvédelem megfelelő szintjét nem biztosító harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek részére, amennyiben az a tagállam alapvető érdekeinek védelmében, vagy a közbiztonságot, vagy konkrét személyt vagy személyeket közvetlenül fenyegető súlyos veszély elhárításához feltétlenül szükséges.

104. A (6) bekezdésben meghatározott kivétel alkalmazhatóságát pontosítani kell. Az európai adatvédelmi biztos ezért a következőket javasolja:

– annak egyértelművé tétele, hogy e kivétel mindössze a „megfelelő biztonság” feltételétől való eltérést határoz meg, a 15. cikk (1) bekezdésében megállapított többi feltételt azonban nem érinti.

– a javaslat kiegészítése azzal, hogy az e kivétel szerinti adattovábbítás megfelelő feltételek mellett történik (például azzal az egyértelmű feltétellel, miszerint az adatfeldolgozás kizárólag átmeneti jellegű és meghatározott célokkal folyik), és arról a hatáskörrel rendelkező felügyelő hatóságot értesíteni kell.

Harmadik országoktól kapott személyes adatok feldolgozása

105. A személyes adatoknak a harmadik országok rendőri és igazságügyi hatóságaival való, egyre gyakoribb cseréjével összefüggésben különleges figyelmet kell fordítani az azon harmadik országokból „importált” személyes adatok kérdésére is, ahol az emberi jogok védelmének – és különösen a személyes adatok védelmének – megfelelő szintje nem biztosított.

([1]) Az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során tárgyú egyezménynek a felügyelő hatóságokról és a személyes adatok országhatárokat átlépő áramlásáról szóló, 2001. november 8-án aláírt és 2004. július 1-jén hatályba lépett kiegészítő jegyzőkönyve. E kötelező nemzetközi jogi okmányt eddig 11 állam (közöttük 9 EU-tagállam) írta alá. A jegyzőkönyv 2. cikkének (1) bekezdése meghatározza azt az általános elvet, miszerint „Minden egyes Fél csak akkor engedélyezheti a személyes adatok továbbítását olyan címzett részére, aki vagy amely olyan állam vagy szervezet joghatósága alá tartozik, amely nem részese az Egyezménynek, ha az az állam vagy szervezet megfelelő szintű védelmet biztosít a célzott adattovábbítás során.”

106. Tágabban értelmezve, az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a jogalkotónak biztosítania kell azt, hogy a harmadik országokból kapott személyes adatoknak legalább az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozó nemzetközi előírásoknak meg kell felelnie. A bűnüldöző és igazságügyi hatóságok például a kínzás során vagy az emberi jogok megsértésével gyűjtött adatokat vagy a tisztán politikai meggyőződésen vagy szexuális irányultságon alapuló feketelistákat nem dolgozhatják és nem használhatják fel, kivéve, ha ez az érintett érdekében történik. Az európai adatvédelmi biztos ezért azt javasolja, hogy a javaslat ezt legalább egy preambulumbekezdésben – esetleg a vonatkozó nemzetközi okmányokra hivatkozva – tegye egyértelművé. ([1])

107. Konkrétan a személyes adatok védelme tekintetében az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy amennyiben a személyes adatokat olyan országokból továbbítják, ahol a személyes adatok védelmére nincsenek megfelelő előírások vagy biztosítékok, az adatminőség lehetséges hiányát kellően meg kell vizsgálni annak érdekében, hogy az ilyen információknak az uniós bűnüldöző és igazságügyi hatóságok általi téves felhasználása elkerülhető legyen.

108. Az európai adatvédelmi biztos ezért a javaslat 9. cikkének egy olyan rendelkezéssel való kiegészítését javasolja, miszerint a harmadik országokból továbbított személyes adatok minőségét a kézhezvételt követően haladéktalanul értékelni kell, valamint fel kell tüntetni ezen adatok pontosságát és megbízhatóságát.

IV.9. **Személyes adatok cseréje magánfelekkel és nem bűnüldöző hatóságokkal**

109. A javaslat 13. és 14. cikke meghatározza azokat a követelményeket, amelyeknek a személyes adatok magánfelek és nem bűnüldöző hatóságok részére történő továbbítása során teljesülniük kell. A fentieknek megfelelően ezek a cikkek kiegészítik a II. fejezetben meghatározott azon általánosabb szabályokat, amelyeknek minden esetben meg kell felelni.

110. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy bár bizonyos esetekben a magánfelek és nem bűnüldöző hatóságok részére történő adattovábbítás a bűnmegelőzés és bűnüldözés céljából szükséges lehet, arra különleges és szigorú feltételeket kell alkalmazni. Ez összhangban áll az európai adatvédelmi biztosoknak a krakkói álláspontban ([2]) kifejtett véleményével.

111. E tekintetben az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a 13. és 14. cikkben meghatározott kiegészítő feltételek elegendőnek tekinthetők, amennyiben a II. fejezetben meghatározott általános szabályokkal – ideértve a további feldolgozásra vonatkozó szabályok átfogó alkalmazását is (lásd a fenti IV.2. pontot) – együtt alkalmazzák. A jelenlegi javaslat azonban a 13. és 14. cikk alkalmazhatóságát a más tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságaitól kapott, vagy az általuk hozzáférhetővé tett személyes adatokra korlátozza.

112. Az utóbbi feltételek általános alkalmazhatósága még inkább fontossá válik, ha figyelembe vesszük az adatok tagállamokon belüli, bűnüldöző és más hatóságok vagy magánfelek közötti egyre gyakoribb cseréjét is. Jó példa erre a köz- és magánszférának a bűnüldözési tevékenységek terén működő partnersége. ([3])

113. Az európai adatvédelmi biztos ezért a jelenlegi javaslat olyan módosítását javasolja, amellyel biztosítható, hogy a 13. és 14. cikk *valamennyi* személyes adat cseréjére vonatkozzon, ideértve a nem más tagállam által továbbított vagy hozzáférhetővé tett személyes adatokat is. Ez a javaslat nem vonatkozik a 13. cikk c) pontjára és a 14. cikk c) pontjára.

Hozzáférés a magánfelek által kezelt személyes adatokhoz, és azok további felhasználása

114. A személyes adatok magánfelekkel folytatott cseréje kétirányú: ebből következik, hogy a magánfelek is továbbítanak, vagy hozzáférhetővé tesznek személyes adatokat a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok részére.

115. Ebben az esetben a hatóságok hozzáférnek a kereskedelmi céllal (kereskedelmi ügyletek, marketing, szolgáltatások nyújtása stb.) gyűjtött és magánfelek által kezelt személyes adatokhoz, és igen különböző célokra – bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, kivizsgálására és üldözésére – felhasználják azokat. Ezenfelül, bűnüldözési célú felhasználás esetén a kereskedelmi céllal feldolgozott adatok pontosságát és megbízhatóságát gondosan értékelik ([4]).

([1]) Az ENSZ egyezménye a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód ellen, amelyet valamennyi EU-tagállam aláírt, és amely 1987. június 26-án lépett hatályba. Különösen 15. cikke szerint „Minden részes állam biztosítja, hogy olyan nyilatkozatra, amelyről bebizonyosodott, hogy kínzással csikarták ki, semmiféle eljárásban ne lehessen mint bizonyítékra hivatkozni, annak az eljárásnak a kivételével, amelyben azt a kínzással vádolt személy ellen használják fel annak bizonyítására, hogy a nyilatkozatot megtették."

([2]) Az európai adatvédelmi hatóságok 2005. április 25-26-án, Krakkóban megtartott tavaszi konferenciája által elfogadott, *Bűnüldözés és információcsere az Európai Unióban* című álláspont.

([3]) Lásd a Bizottság éves jogalkotási és munkaprogramját, 2006 COM(2005) 531 végleges.

([4]) Így például a telefonszámla kereskedelmi célból megbízható mindaddig, amíg helyesen tünteti fel a telefonhívásokat; ugyanakkor előfordulhat, hogy ez a telefonszámla a bűnüldözési hatóság számára nem meggyőző bizonyíték a tekintetben, hogy egy konkrét telefonhívást ki intézett.

116. A magánadatbázisokhoz való bűnüldözési célú hozzáférés igen új és fontos példáját nyújtja a hírközlési adatok megőrzéséről szóló irányelv jóváhagyott szövege (lásd a fenti 16–18. pontot), amely szerint a nyilvánosan hozzáférhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóinak vagy nyilvános hírközlési hálózatok szolgáltatóinak legfeljebb két évig tárolniuk kell bizonyos hírközlési adatokat annak érdekében, hogy ezen adatok súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából rendelkezésre álljanak. A jóváhagyott szöveg szerint az ezen adatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos kérdések meghaladják a közösségi jogszabályokat, és azokat maga az irányelv nem szabályozhatná. Ehelyett, e fontos kérdések a nemzeti jog, vagy az Európai Unióról szóló szerződés VI. címe szerinti eljárás tárgyát képezhetik ([1]).

117. Az ezen irányelvtervezetre vonatkozó véleményében az európai adatvédelmi biztos az EK-Szerződés tágabb értelmezése mellett foglalt állást, mivel a hírközlési adatok megőrzésében érintettek megfelelő védelmének érdekében szükséges a hozzáférés korlátozása. Az európai jogalkotó a fenti irányelvbe sajnálatos módon nem foglalta bele a hozzáférés szabályait.

118. Az európai adatvédelmi biztos e véleményében megismétli, hogy határozottan előnyben részesíti azt, hogy az uniós jogszabályok a bűnüldöző hatóságok adatokhoz való hozzáférése és további felhasználása tekintetében egységes előírásokat tartalmazzanak. A harmadik pillér nyújthatja a szükséges védelmet mindaddig, amíg a kérdéssel az első pillér keretében nem foglalkoznak. Az európai adatvédelmi biztos ezen álláspontját még inkább támogatja az adatok tagállamok közötti cseréje gyakoriságának általános növekedése és a hozzáférhetőség elvéről szóló, közelmúltbeli javaslat. A hozzáférésre és a további felhasználásra vonatkozó különböző nemzeti szabályok nem lennének összeegyeztethetőek a bűnüldözéssel kapcsolatos információknak az EU területén való, javasolt – a magánadatbázisokból származó adatokra is kiterjedő – „szabad forgalmával".

119. Az európai adatvédelmi biztos ezért úgy véli, hogy a magánfelek által kezelt személyes adatokhoz való, bűnüldöző hatóságok általi hozzáférésre egységes előírásokat kell alkalmazni annak érdekében, hogy a hozzáférés kizárólag jól meghatározott feltételek és korlátozások alapján legyen engedélyezett. Különösen, a hatáskörrel rendelkező hatóságok hozzáférését kizárólag eseti alapon, meghatározott körülmények között és célokra kell engedélyezni, és a tagállamokban bírósági felügyelet alá kell helyezni.

IV.10. **Az érintettek jogai**

120. A IV. fejezet az érintettek jogaival foglalkozik a jelenlegi adatvédelemi jogszabályokkal és az Európai Unió alapjogi chartájának 8. cikkével általában véve összhangban levő módon.

121. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli e rendelkezéseket, mivel az érintettek számára harmonizált jogokat nyújtanak, ugyanakkor figyelembe veszik a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok által végzett adatfeldolgozási tevékenység sajátosságait is. Ez jelentős előrelépés, hiszen a jelenlegi helyzetet – különösen a hozzáféréshez való jog tekintetében – a szabályok és a gyakorlat sokfélesége jellemzi. Néhány tagállam az érintettek számára nem teszi lehetővé a rájuk vonatkozó adatokhoz való hozzáférést, hanem (az érintett nevében a nemzeti adatvédelmi hatóság által gyakorolt) „közvetett hozzáférés" rendszerével bír.

122. A javaslat összehangolja a közvetlen hozzáféréshez való jogtól való lehetséges eltéréseket. Ez azért is fontos, mivel lehetővé teszi azon állampolgárok számára, akiknek az adatait a különböző EU-tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai egyre nagyobb mértékben kezelik és cserélik, hogy – függetlenül attól a tagállamtól, ahol az adatokat gyűjtötték vagy feldolgozták – érintettként harmonizált jogokkal éljenek ([2]).

123. Az európai adatvédelmi biztos elismeri az érintettek jogai korlátozásának lehetőségét azokban az esetekben, amikor az a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése érdekében szükséges. Ugyanakkor, minthogy e korlátozásokat az érintettek alapjogai alóli kivételként kell tekinteni, szigorú arányossági vizsgálatot kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a kivételeknek korlátozottnak és kellően meghatározottnak, a korlátozásoknak pedig – ahol lehetséges – részlegesnek és időben behatároltnak kell lenniük.

124. Az európai adatvédelmi biztos e tekintetben fel kívánja hívni a jogalkotó figyelmét a 19., 20., és 21. cikk (2) bekezdésének a) pontjára, amely az érintettek jogai alóli igen általános és kevéssé meghatározott kivételt állapít meg annak előírásával, hogy ezen jogok korlátozhatók, amennyiben ez „az adatkezelő törvényes feladatának megfelelő ellátásához szükséges". Továbbá, e kivétel részben egybeesik a b) pontban foglal rendelkezéssel, amely lehetővé teszi az érintettek jogainak korlátozását, amennyiben ez szükséges „ahhoz, hogy elkerüljék a

([1]) Az irányelv preambulumbekezdése szerint „Nemzeti hatóságoknak az ezen irányelv szerint megőrzött adatokhoz, a 95/46/EK irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységek céljából való hozzáférésének kérdése nem tartozik a közösségi jog hatálya alá. Azonban a nemzeti jog, vagy az Európai Unióról szóló szerződés VI. címe szerinti eljárás tárgyát képezheti, folyamatosan szem előtt tartva, hogy e jognak vagy eljárásnak teljes mértékben tiszteletben kell tartania az alapvető jogokat, mivel azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból erednek és mivel azokat az EJEE biztosítja. Az EJEE 8. cikke – az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezése szerint …".

([2]) Különösen a IV. fejezet foglalkozik a tájékoztatáshoz való joggal (19. és 20. cikk) és a hozzáféréshez, a helyesbítéshez, a törléshez vagy a zároláshoz való joggal (21. cikk). E cikkek általában véve mindazon jogokat biztosítják, amelyeket az uniós adatvédelmi jogszabályok általában garantálnak, ugyanakkor a harmadik pillér sajátosságainak figyelembevétele céljából egy sor kivételt is megállapítanak. Különösen, a tájékoztatáshoz való jog (19. cikk (2) bekezdés és 20. cikk (2) bekezdés) és a hozzáféréshez való jog (21. cikk (2) bekezdés) tekintetében szinte azonos rendelkezések teszik lehetővé az érintettek jogainak korlátozását.

folyamatban lévő nyomozások, vizsgálatok vagy eljárások, vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságok törvényes feladatainak elvégzésének akadályoztatását". Míg ez utóbbi kivétel indokoltnak tekinthető, az előbbi az érintettek jogait aránytalan mértékben korlátozza. Az európai adatvédelmi biztos ezért a 19., 20. és 21. cikk (2) bekezdése a) pontjának törlését javasolja.

125. Az európai adatvédelmi biztos továbbá a 19., 20. és 21. cikknek az alábbi módon való kijavítását javasolja:

– annak meghatározása, hogy az érintettek jogainak korlátozása nem kötelező, nem határozatlan időtartamra vonatkozik és „kizárólag" a cikkekben felsorolt konkrét esetekben engedélyezett,

– annak figyelembevétele, hogy az adatkezelőnek az információkat függetlenül, nem pedig az érintett kérése alapján kell szolgáltatnia;

– a 19. cikk (1) bekezdése c) pontjának kiegészítése azzal, hogy tájékoztatást kell nyújtani „adatok tárolására előírt határidőkről" is,

– (a 20. cikk (1) bekezdésének az adatvédelemről szóló egyéb uniós eszközökkel összhangban való módosításával) annak biztosítása, hogy – amennyiben az adatokat nem az érintettől, vagy az érintettől a tudta nélkül szerezték be – az érintettnek „legkésőbb az adatok első közlésekor" tájékoztatást kell nyújtani,

– annak biztosítása, hogy az érintett jogainak visszautasítása vagy korlátozása elleni fellebbezés mechanizmusa alkalmazandó a tájékoztatáshoz való jog korlátozásának eseteire, és ennek megfelelően a 19. cikk (4) bekezdése utolsó mondatának módosítása.

Automatizált egyedi döntések

126. Az európai adatvédelmi biztos sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a javaslat egyáltalán nem foglalkozik az automatizált egyedi döntések igen fontos kérdésével. A tapasztalat valójában azt mutatja, hogy a bűnüldöző hatóságok egyre gyakrabban alkalmaznak automatizált adatfeldolgozást az egyének bizonyos személyes jellemzőinek értékelése, és különösen megbízhatóságuk és viselkedésük értékelése céljából.

127. Az európai adatvédelmi biztos elismeri, hogy ezek a rendszerek bizonyos esetekben a bűnüldözési tevékenységek hatékonyságának növelése érdekében szükségesek, ugyanakkor megjegyzi, hogy a kizárólag automatizált adatfeldolgozáson alapuló döntésekre – amennyiben ezek egy személy tekintetében joghatással járnak, vagy egy személyt jelentős mértékben érintenek – szigorú feltételeknek és biztosítékoknak kell vonatkozniuk. Ez még nagyobb jelentőséggel bír a harmadik pillér összefüggésében, hiszen ebben az esetben a hatáskörrel rendelkező hatóságokat kényszerítő hatalommal ruházták fel, és ezáltal döntéseik vagy intézkedéseik valószínűleg személyeket érintenek, vagy valószínűleg erőteljesebb beavatkozást jelentenek, mint általában lennének, ha e döntéseket/intézkedéseket magánfelek hozták volna.

128. Különösen és az általános adatvédelmi elvekkel összhangban az ilyen döntéseket és intézkedéseket kizárólag abban az esetben kellene lehetővé tenni, amennyiben azt jogszabály vagy hatáskörrel rendelkező felügyelő hatóság kifejezetten engedélyezi, és azok az érintett jogos érdekeinek védelmét biztosító intézkedések tárgyát képezik. Az érintett számára továbbá könnyen hozzáférhető módon lehetővé kell tenni, hogy saját álláspontját kifejthesse, és a döntés indokait megismerhesse, feltéve, ha ez az adatfeldolgozás céljával nem összeegyeztethetetlen.

129. Az európai adatvédelmi biztos ezért – a jelenlegi uniós adatvédelmi jogszabályokkal összhangban – a javaslatnak az automatizált egyedi döntésekről szóló különleges rendelkezéssel való kiegészítését javasolja.

IV.11. **Az adatfeldolgozás biztonsága**

130. Az adatfeldolgozás biztonsága tekintetében a 24. cikk az adatkezelő számára az egyéb uniós adatvédelmi eszközök rendelkezéseivel összhangban levő, megfelelő technikai és szervezeti intézkedések végrehajtásának kötelezettségét írja elő. A (2) bekezdés továbbá részletes és átfogó felsorolást nyújt az automatizált adatfeldolgozás tekintetében végrehajtandó intézkedésekről.

131. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt a rendelkezést, azonban – a felügyelő hatóságok általi hatékony ellenőrzést megkönnyítendő – az intézkedések (2) bekezdésben foglalt jegyzékébe az alábbi kiegészítő intézkedés felvételét javasolja: „*k) az e biztonsági intézkedések hatékonyságának rendszeres ellenőrzését és az arról szóló jelentések készítését célzó intézkedések végrehajtása (a biztonsági intézkedések rendszeres önellenőrzése)*" ([1]).

Adatok naplózása

132. A 10. cikk szerint a személyes adatok bármely automatizált továbbítását vagy átvételét naplózni (automatizált továbbítás esetén) vagy dokumentálni (nem automatizált továbbítás esetén) kell az adattovábbítás és az adatfeldolgozás jogszerűségének utólagos ellenőrzése érdekében. Az ilyen információkat kérésre a hatáskörrel rendelkező felügyelő hatóság számára hozzáférhetővé kell tenni.

([1]) Hasonlóképpen lásd az európai adatvédelmi biztosnak a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatról (COM(2004) 835 végleges) szóló, a www.edps.eu.int oldalon közzétett véleményét.

133. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt a rendelkezést. Az európai adatvédelmi biztos mindazonáltal megjegyzi, hogy az átfogó felügyelet biztosításához, és a személyes adatok megfelelő felhasználásának ellenőrzéséhez az adatokhoz való „hozzáférést" is naplózni vagy dokumentálni kell. Ez az információ alapvető fontosságú, mivel a személyes adatok megfelelő feldolgozásának hatékony ellenőrzése nem csak a személyes adatok hatóságok közötti jogszerű továbbítására kell, hogy összpontosítson, hanem az e hatóságok általi hozzáférés jogszerűségére is ([1]). Az európai adatvédelmi biztos ezért a 10. cikk oly módon való módosítását javasolja, hogy az adatokhoz való hozzáférés naplózását vagy dokumentálását is előírja.

IV.12. **Bírósági jogorvoslat, felelősség és szankciók**

134. A javaslat VI. fejezete a bírósági jogorvoslattal (27. cikk), a felelősséggel (28. cikk) és a szankciókkal (29. cikk) foglalkozik. A rendelkezések általában véve összhangban állnak a jelenlegi uniós adatvédelmi jogszabályokkal.

135. Különösen a szankciók tekintetében az európai adatvédelmi biztos üdvözli annak előírását, hogy a kerethatározat értelmében megállapított rendelkezések megsértése esetén alkalmazott szankcióknak hatékonynak, megfelelőnek és visszatartó erejűnek kell lenniük. Ezenfelül, a rendelkezések súlyos megsértését maga után vonó, szándékosan elkövetett bűncselekmények esetén alkalmazott büntetőszankciók – különösen az adatfeldolgozás bizalmas jellege és biztonsága tekintetében – az adatvédelmi jogszabályok súlyosabb megsértése esetén nagyobb mértékben lesznek visszatartó erejűek.

IV.13. **Ellenőrzés, felügyelet és tanácsadói feladatok**

136. A javaslatban szereplő, az adatfeldolgozás ellenőrzésével és felügyeletével foglalkozó, valamint az adatfeldolgozással kapcsolatos kérdésekről folytatott konzultációra vonatkozó rendelkezések nagymértékben hasonlítanak a 95/46/EK irányelv rendelkezéseihez. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli azt, hogy a Bizottság javaslatában a már kipróbált és jól működő mechanizmusok mellett döntött, és kiemeli különösen az előzetes ellenőrzés (kötelező) rendszerének bevezetését. Nem csak a 95/46/EK irányelv írja elő ezt a rendszert, hanem azt a 45/2001/EK rendelet is tartalmazza, és az Európai Közösségek intézményei és szervei által végzett adatfeldolgozási tevékenyég felügyelete során az európai adatvédelmi biztos számára rendelkezésre álló hatékony eszköznek bizonyult.

137. Az adatfeldolgozás ellenőrzése és felügyelete során szintén hatékonynak bizonyult az adatvédelmi tisztviselők adatkezelők általi kinevezése. Ez az eszköz számos tagállamban működik. A 45/2001/EK rendelet kötelező eszközként határozza meg, amely az Európai Közösségek szintjén kulcsfontosságú szerepet játszik. Az adatvédelmi tisztviselők egy szervezetben az adatvédelmi rendelkezések szervezeten belüli alkalmazását független módon biztosító tisztviselők.

138. Az európai adatvédelmi biztos a javaslatnak az adatvédelmi tisztviselőkre vonatkozó rendelkezésekkel való kiegészítését javasolja. E rendelkezések hasonlóak lehetnének a 45/2001/EK rendelet 24–26. cikkében foglalt rendelkezésekhez.

139. A kerethatározatra irányuló javaslat a tagállamokra vonatkozik. Logikus ezért, hogy a javaslat 30. cikke független felügyelő hatóságok számára írja elő a felügyeletet. E cikk szövegezése hasonló a 95/46/EK irányelv 28. cikkéhez. E nemzeti hatóságoknak együtt kell működniük egymással, valamint az EU-Szerződés VI. címe alapján létrehozott közös felügyelő hatóságokkal és az európai adatvédelmi biztossal. Továbbá, a javaslat 31. cikke egy munkacsoport létrehozását irányozza elő, amelynek a 29-es munkacsoportnak az első pillérhez tartozó ügyekben játszott szerepéhez hasonló szereppel kell bírnia. A javaslat 31. cikke említi az adatvédelem területének valamennyi fontos szereplőjét.

140. Nem kérdéses, hogy egy olyan javaslatban, amely a tagállamok közötti rendőrségi és igazságügyi együttműködés javítását irányozza elő, fontos szerepet játszik az adatvédelem területének valamennyi fontos szereplője közötti együttműködés. Az európai adatvédelmi biztos ezért üdvözli azt, hogy a javaslat hangsúlyozza a felügyeleti szervek közötti együttműködést.

141. Az európai adatvédelmi biztos kiemeli továbbá az adatvédelmi kérdések tekintetében a következetes megközelítés fontosságát, amelyet tovább javíthatna a meglevő 29-es munkacsoport és a kerethatározatra irányuló e javaslat által létrehozott munkacsoport közötti fokozott kommunikáció. Az európai adatvédelmi biztos a javaslat 31. cikke (2) bekezdésének módosítását javasolja, hogy ezáltal a 29-es munkacsoport elnöke is jogosult legyen arra, hogy az új munkacsoport ülésein részt vegyen, vagy képviseltesse magát.

142. A jelenlegi javaslat 31. cikkének szövege a 95/46/EK irányelv 29. cikkéhez képest egy jelentős eltérést tartalmaz. Az európai adatvédelmi biztos a 29. cikk szerinti munkacsoport teljes jogú tagja. E tagság szavazati jogot is jelent. A jelenlegi javaslat az európai adatvédelmi biztost a (31. cikk szerinti) munkacsoport tagjaként is kijelöli, de számára nem ír elő szavazati jogot. Nem egyértelmű, hogy e javaslat milyen okból tér el a 95/46/EK irányelv 29. cikkétől. Az európai adatvédelmi biztos szerint a javasolt szöveg az európai adatvédelmi biztos szerepét illetően nem egyértelmű, ez gátolhatja a munkacsoport munkájában való részvételének hatékonyságát. Az európai adatvédelmi biztos ezért az irányelv szövegével való összhang megtartását javasolja.

([1]) Ez összhangban áll a javaslat 18. cikkében foglalt rendelkezésekkel, amelyek értelmében a továbbító hatóságot kérésre tájékoztatni kell a továbbított vagy hozzáférhetővé tett személyes adatok további feldolgozásáról, valamint a biztonsági intézkedések végrehajtásáról szóló 24. cikk rendelkezéseivel, figyelemmel az ezen intézkedések tekintetében javasolt önellenőrzésre is.

IV.14. **Egyéb rendelkezések**

143. A javaslat VIII. fejezete néhány olyan záró rendelkezést tartalmaz, amely módosítja a Schengeni Egyezményt, valamint a személyes adatok feldolgozásáról és védelméről szóló más eszközöket.

Schengeni Egyezmény

144. A javaslat 33. cikke szerint az EU-Szerződés alkalmazási körébe tartozó kérdések tekintetében e határozat lép a Schengeni Egyezmény 126–130. cikke helyébe. A Schengeni Egyezmény 126–130. cikke az Egyezmény alapján (de a Schengeni Információs Rendszeren kívül) átadott adatok feldolgozására vonatkozóan megfogalmazott általános adatvédelmi szabályokat tartalmaz.

145. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a Schengeni Egyezmény 126–130. cikkének felváltását, mivel ez növeli az adatvédelmi rendszer következetességét a harmadik pillérben, és bizonyos tekintetben – így a felügyelő hatóságok hatáskörének növelésével –a személyes adatok védelmének figyelemreméltó javulását mutatja. Bizonyos tekintetben azonban akaratlanul – és sajnálatos módon – az adatvédelem szintjének csökkenését eredményezi. A Schengeni Egyezmény egyes rendelkezései valójában szigorúbbak a kerethatározat rendelkezéseinél.

146. Az európai adatvédelmi biztos különösen a Schengeni Egyezmény 126. cikke (3) bekezdésének b) pontját említi, amely szerint az adatokat csak bíróságok, valamint az Egyezmény által előírt célok keretében feladatokat ellátó vagy kötelezettségeket teljesítő szolgálatok vagy hatóságok használhatják fel. Ez a rendelkezés kizárja a magánfeleknek való továbbítást, amely a javasolt kerethatározat értelmében viszont engedélyezett lenne. Továbbá, a Schengeni Egyezmény adatvédelmi rendelkezései *valamennyi, nem automatizált* adatállományból átadott vagy *nem automatizált* adatállományba bevitt adatra is alkalmazandók (127. cikk), míg a nem strukturált adatállományok nem tartoznak a javasolt kerethatározat alkalmazási körébe.

Egyezmény az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről

147. A 34. cikk értelmében ez a kerethatározat lép az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló egyezmény 23. cikkének helyébe. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az Egyezmény 23. cikkének e felváltása általában véve javítja az Egyezmény keretében cserélt személyes adatok védelmét, ugyanakkor a két okmány összeegyeztethetősége terén néhány problémát vet fel.

148. Különösen, az Egyezmény a távközlési eszköz útján továbbított üzenet lehallgatása terén nyújtott kölcsönös segítséggel is foglalkozik. Ebben az esetben a megkeresett tagállam – a távközlés lehallgatásához, továbbításához vagy rögzítéséhez való – hozzájárulását olyan feltételekhez kötheti, amelyeket hasonló esetben nemzeti szinten kellene követni Az Egyezmény 23. cikkének (4) bekezdése szerint, amennyiben e kiegészítő feltételek személyes adatok felhasználására vonatkoznak, elsőbbséget élveznek a 23. cikkben meghatározott adatvédelmi szabályokkal szemben. Ennek megfelelően a 23. cikk (5) bekezdése a közös nyomozócsoportok által gyűjtött információkat biztosító kiegészítő szabályok elsőbbségét állapítja meg. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy amennyiben a 23. cikk helyébe a jelenlegi javaslat lép, nem lesz egyértelmű, hogy a fent említett kiegészítő szabályok a továbbiakban is alkalmazandók-e. Az európai adatvédelmi biztos ezért e kérdés pontosítását javasolja, hogy alaposan meg lehessen vizsgálni, milyen következménnyel jár az Egyezmény 23. cikkének e kerethatározattal való teljes felváltása.

Az Európa Tanács 108. sz. egyezménye az egyének védelméről személyes adataik gépi feldolgozása során

149. A 34. cikk (2) bekezdése értelmében a 108. sz. egyezményre történő bármely hivatkozást e kerethatározatra való hivatkozásként kell értelmezni. E rendelkezés értelme és konkrét alkalmazhatósága közel sem egyértelmű. Az európai adatvédelmi biztos mindenesetre azt feltételezi, hogy e rendelkezés kizárólag e kerethatározat tárgyi hatályán belül alkalmazandó.

Záró kérdések

150. A szöveg szerkezeti koherenciájának tekintetében az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy néhány cikket jobban el lehetne helyezni a javaslat szövegében.

Az európai adatvédelmi biztos ezért az alábbiakat javasolja:

1. a 16. cikk („Bizottság”) a III. fejezetből („Speciális feldolgozási formák”) egy új fejezetbe kerüljön át,

2. a 25. cikk („Nyilvántartás”) és a 26. cikk („Előzetes ellenőrzés”) az V. fejezetből („Az adatfeldolgozás titkossága és biztonsága”) egy új fejezetbe kerüljön át.

V. **KÖVETKEZTETÉSEK**

Jelentős előrelépés

a) Ezen javaslat elfogadása jelentős előrelépést jelentene a személyes adatok védelmének fontos területén, amely különösen a személyes adatok védelmére szolgáló ellentmondásmentes és hatékony, európai uniós szintű mechanizmusokat igényel.

b) A személyes adatok hatékony védelme nem kizárólag az érintettek számára fontos, hanem hozzájárul magának a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a sikeréhez is. E két közérdek több szempontból is összefonódik.

Egységes előírások

c) Az európai adatvédelmi biztos szerint az adatvédelem ezen új jogi keretének nem csak az adatvédelemre vonatkozó elveket kell tiszteletben tartania az Európai Unión belüli adatvédelem egységessége biztosításának a jelentősége miatt, hanem további szabályokat kell megállapítania a bűnüldözés sajátos jellegének figyelembevételével.

d) E javaslat megfelel e feltételeknek: biztosítja az adatvédelem 95/46/EK irányelvben meghatározott általános elveinek a harmadik pilléren belüli alkalmazását, mivel a javaslat legtöbb rendelkezése visszatükrözi a személyes adatok védelmével kapcsolatos egyéb uniós jogi eszközöket, és azokkal összhangban áll. Megállapítja továbbá az ezen elveket meghatározó egységes előírásokat az ezen a területen való alkalmazásuk céljából, amely előírások pedig általában véve kielégítő mértékben tartalmaznak megfelelő adatvédelmi biztosítékokat a harmadik pillér területén.

Valamennyi adatfeldolgozásra alkalmazandó

e) Lényeges, hogy a kerethatározat – célkitűzésének megvalósítása érdekében – valamennyi rendőrségi és igazságügyi adatra kiterjedjen, abban az esetben is, ha a szóban forgó adatokat nem másik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai továbbították vagy bocsátották rendelkezésre.

f) Az EUSz. 30. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 31. cikke (1) bekezdésének c) pontja képezi a jogalapját az adatvédelmi szabályok elfogadásának, melyek alkalmazása nem korlátozódik olyan személyes adatok védelmére, amelyeket a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai ténylegesen kicserélnek egymással, hanem a hazai helyzetekre is vonatkozik.

g) A javaslat nem vonatkozik az EU-Szerződés második pillérének (közös kül- és biztonságpolitika) keretében megvalósuló adatfeldolgozásra, vagy a hírszerzési szolgálatok általi adatfeldolgozásra, és ezen szolgálatoknak a hatáskörrel rendelkező hatóságok vagy egyéb felek által feldolgozott ilyen adatokhoz való hozzáférésére (az EUSz. 33. cikke alapján). Ezeken a területeken a nemzeti jog biztosítja az érintettek megfelelő védelmét. Az uniós szintű adatvédelem területén meglévő e hiányosság a javaslat hatálya alá tartozó területeken még hatékonyabb védelmet tesz szükségessé.

h) Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javaslat az igazságügyi hatóságok által feldolgozott személyes adatokra is kiterjed.

Más jogi eszközökhöz való viszony

i) Amikor az EU-Szerződés VI. címe szerinti bármely egyéb különös jogi eszköz pontosabb feltételeket vagy korlátozásokat határoz meg az adatfeldolgozás vagy az adatokhoz való hozzáférés tekintetében, a különös jogi eszközt *lex specialis*ként kell alkalmazni.

j) Az adatvédelemről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó jelen javaslatnak megvannak a maga előnyei, és arra a hozzáférésre vonatkozó jogi eszköz (a Bizottság 2005. október 12-i javaslata) elfogadásának hiányában is szükség van.

k) A hírközlési adatok megőrzéséről szóló irányelv európai parlamenti jóváhagyása még sürgetőbbé teszi az adatvédelem jogi keretének kialakítását a harmadik pillérben.

A javaslat szerkezete

l) A II. fejezetben megfogalmazott kiegészítő szabályoknak (a 95/46/EK irányelv általános elvein felül) biztosítaniuk kell az érintettek további védelmét a harmadik pillér sajátos összefüggésében, de nem vezethetnek a védelem szintjének csökkenéséhez.

m) Az adatfeldolgozás különleges formáiról szóló III. fejezet (amely a védelem harmadik szintjét is magában foglalja) nem térhet el a II. fejezettől: a III. fejezet rendelkezéseinek biztosítaniuk kell az érintettek további védelmét olyan esetekben, amelyekben egynél több tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai érintettek, de az említett rendelkezések nem vezethetnek a védelem szintjének csökkenéséhez.

n) Az adatminőség ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket (9. cikk (1) bekezdése), valamint a személyes adatok további feldolgozására vonatkozó rendelkezéseket (11. cikk (1) bekezdése) a II. fejezetbe kellene áthelyezni, és azoknak a bűnüldöző hatóságok által végzett valamennyi adatfeldolgozási tevékenységre vonatkozniuk kellene, még abban az esetben is, ha más tagállam nem továbbított vagy nem tett hozzáférhetővé személyes adatokat. Különösen lényeges – mind az érintettek, mind a hatáskörrel rendelkező hatóságok érdekében – annak biztosítása, hogy a minőség megfelelő ellenőrzése valamennyi személyes adatra kiterjedjen.

Célhoz kötöttség

o) A javaslat nem foglalkozik teljesen kielégítő mértékben a rendőri munkában esetleg előforduló alábbi helyzettel: az adat további felhasználása a gyűjtés eredeti céljával összeegyeztethetetlennek ítélt célból szükséges.

p) Az EU adatvédelmi jogának értelmében a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott és egyértelmű célból történhet, és további feldolgozása nem végezhető e célokkal összeegyeztethetetlen módon. A további felhasználás tekintetében bizonyos mértékű rugalmasságot kell biztosítani. A gyűjtésre vonatkozó korlátozást valószínűleg jobban be lehet tartani, ha a belső biztonságért felelős hatóságok tudják, hogy – megfelelő biztosítékok mellett – a további felhasználás tekintetében eltérésre számíthatnak.

q) A kerethatározat II. fejezetének meg kell határoznia, hogy a tagállamok elfogadhatnak a további feldolgozást lehetővé tevő jogalkotási intézkedéseket, amennyiben az ilyen intézkedések szükségesek az alábbiak biztosításához:

– a közbiztonságot, védelmet vagy a nemzetbiztonságot fenyegető veszélyek megelőzése;

– valamely tagállam jelentős gazdasági vagy pénzügyi érdekeinek védelme.

– az érintett védelme.

A tagállamok ezen hatáskörei a magánéletet sértő feldolgozásra is kiterjedhetnek és ezért azokhoz nagyon szigorú feltételek társulnak.

Szükségesség és arányosság

r) A javaslatban szereplő szükségesség és arányosság elvének teljes mértékben tükröznie kell az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatát annak biztosításával, hogy a személyes adatok feldolgozása kizárólag akkor tekintendő szükségesnek, ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok egyértelműen igazolni tudják annak szükségességét, és amennyiben nem állnak rendelkezésre a magánéletet kevésbé sértő intézkedések.

Személyes adatok cseréje harmadik országokkal

s) Súlyosan sértené a jelen javaslat által az Európai Unió területén belül előirányzott védelmet az, ha az adatokat az érintett védelmének a biztosítása nélkül lehetne harmadik országok részére átadni. Az európai adatvédelmi biztos a jelenlegi javaslat olyan módosítását javasolja, amellyel biztosítható, hogy a 15. cikk *valamenny*i személyes adat harmadik országokkal való cseréjére vonatkozzon. Ez a javaslat nem vonatkozik a 15. cikk (1) bekezdésének c) pontjára.

t) Amennyiben a személyes adatokat harmadik országokból továbbítják, – az emberi jogok tiszteletben tartására és az adatvédelmi előírásokra figyelemmel – felhasználásukat megelőzően minőségüket alaposan meg kell vizsgálni.

Személyes adatok cseréje magánfelekkel és nem bűnüldöző hatóságokkal

u) A magánfelek és nem bűnüldöző hatóságok részére történő adattovábbítás bizonyos esetekben a bűnmegelőzés és bűnüldözés céljából szükséges lehet, azonban arra különleges és szigorú feltételeket kell alkalmazni.. Az európai adatvédelmi biztos a jelenlegi javaslat olyan módosítását javasolja, amellyel biztosítható, hogy a 13. és 14. cikk *valamenny*i személyes adat cseréjére vonatkozzon, ideértve a nem más tagállam által továbbított vagy hozzáférhetővé tett személyes adatokat is. Ez a javaslat nem vonatkozik a 13. cikk c) pontjára és a 14. cikk c) pontjára.

v) A magánfelek által kezelt személyes adatokhoz való, bűnüldöző hatóságok általi hozzáférésre közös előírásokat kell alkalmazni annak érdekében, hogy a hozzáférés kizárólag jól meghatározott feltételek és korlátozások mellett legyen engedélyezett.

Különleges adatkategóriák

w) Konkrét biztosítékokat kell nyújtani, különösen annak biztosítása céljából, hogy:

– biometrikus adatok és DNS-profilok felhasználására kizárólag jól megalapozott és interoperábilis műszaki szabványok alapján kerül sor,

– az adatok pontossági szintjét megfelelő mértékben figyelembe vegyék és annak helyességét az érintett könnyen hozzáférhető módon megkérdőjelezhesse, valamint

– az emberi méltóság tisztelete teljes mértékben megvalósuljon.

Az adatok különböző kategóriáinak megkülönböztetése

x) A különböző kategóriába tartozó személyek (gyanúsítottak, elítéltek, áldozatok, tanúk stb.) személyes adatait eltérő és megfelelő feltételek és biztosítékok mellett kell feldolgozni. Az európai adatvédelmi biztos ezért a 4. cikknek egy új bekezdéssel való kiegészítését javasolja, amely tartalmazza az alábbi elemeket:

– a különböző kategóriába tartozó személyek személyes adatai közötti különbségtételből eredő jogi következmények megállapításának tagállami kötelezettsége

– az adatfeldolgozás céljának korlátozását, pontos határidők meghatározását és az adatokhoz való hozzáférés korlátozását szolgáló kiegészítő rendelkezések a nem gyanúsított személyek tekintetében.

Automatizált egyedi döntések

y) A kizárólag automatizált adatfeldolgozáson alapuló döntésekre – amennyiben ezek egy személy tekintetében joghatással járnak, vagy egy személyt jelentős mértékben érintenek – nagyon szigorú feltételeknek kell vonatkozniuk. Az európai adatvédelmi biztos ezért a javaslatnak az automatizált egyedi döntésekről szóló – a 95/46/EK irányelvben szereplő rendelkezésekhez hasonló – különleges rendelkezéssel való kiegészítését javasolja.

Egyéb javaslatok

z) Az európai adatvédelmi biztos a következőket javasolja:

– a 4. cikk (4) bekezdése első francia bekezdésének oly módon történő újraszövegezése, hogy az biztosítsa az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkére vonatkozó esetjog tiszteletben tartását, minthogy a 4. cikk (4) bekezdésének javasolt megfogalmazása nem felel meg az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogokról szóló európai egyezmény 8. cikkére vonatkozó esetjogában meghatározott kritériumoknak,

– a 7. cikk (1) bekezdésében foglalt általános eltérés törlése, vagy legalább – az ezen eltérés tagállami használatának indoklására alkalmazott – közérdeknek az egyértelműen körülhatárolt meghatározása,.

– a 10. cikk módosítása oly módon, hogy az az adatokhoz való hozzáférés naplózását vagy dokumentálását is előírja,

– a 19., 20. és 21. cikk (2) bekezdése a) pontjának törlése,

– a javaslatnak az adatvédelmi tisztviselőkre vonatkozó rendelkezésekkel való kiegészítése. E rendelkezések hasonlóak lehetnének a 45/2001/EK rendelet 24–26. cikkében foglalt rendelkezésekhez,

– a javaslat 31. cikke (2) bekezdésének módosítása, hogy a 29. cikk szerinti munkacsoport elnöke is jogosult legyen arra, hogy az új munkacsoport ülésein részt vegyen, vagy képviseltesse magát.

Kelt Brüsszelben, 2005. december 19-én.

Peter HUSTINX

Európai Adatvédelmi Biztos